

ło udział 33 studentów i doktorantów z 13 uczelni z całej Polski. Najliczniej były reprezentowane UPJPiI oraz Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II.

Obrady konferencji otworzył dziekan WHiDK UPJPiI ks. prof. dr hab. Jacek Urban. Na otwarciu konferencji obecni byli również rektor UPJPiI ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak oraz wykładowcy i studenci IH UPJPiI, którzy także uczestniczyli w obradach konferencji. Podczas 2 dni obrad prelegenci zaprezentowali kariery 33 postaci ze wszystkich epok – od starożytności po przełom XX i XXI wieku, zastanawiając się, co zadecydowało o ich drodze do osiągnięcia sukcesu. W jednych przypadkach była to ciężka praca, w innych pochodzenie społeczne, a czasem... łut szczęścia. Najwięcej wystąpień odnosiło się do postaci, które w znaczący sposób zapisały się na kartach historii XX wieku. Referaty podzielono na bloki tematyczne – dotyczyły karier duchowieństwa, artystów, działaczy społecznych, polityków, wojskowych, naukowców. Podczas konferencji pochyłono się nad losami postaci znanych, jak również przypomniano te, które znane są jedynie wąskiemu gronu badaczy zajmujących się określoną tematyką. Przybliżono historię

życia i działalności m.in. o Bertranda Jana Czynrka OP, Karola Szymanowskiego, Ignacego Kruszewskiego, Arka-dego Fiedlera, Stanisława Mikołajczyka, Kazimierza Kumarnieckiego, cesarzowej Teodory, bp. Kaspra Szajowskiego. Każdy z paneli konferencji kończył się kilkunastominutową dyskusją. ■

II Konferencja z cyklu Filozofia w Informatyce

Kraków, 17–18 listopada 2016 roku

tekst: Kamil Trombik

Filozofia informatyki jest jedną z najmłodszych gałęzi współczesnej filozofii. Tej interesującej, a przy tym bujnie rozwijającej się dyscyplinie poświęcono drugą już konferencję z cyklu Filozofia w Informatyce, która odbyła się w dniach 17–18 listopada ubiegłego roku w Krakowie, w budynku UPJPiI przy ul. Bernardyńskiej 3. Według zapowiedzi organizatorów spotkanie miało służyć integracji polskich środowisk naukowych zajmujących się refleksją nad informatyką oraz wpływać na rozwój filozofii informatyki, przyczyniając się do podejmowania interdyscyplinarnych badań w ramach tej dyscypliny.

Konferencja, tym razem nosząca tytuł *Informatyczny świat a filozofia*, zgromadziła wielu znakomitych uczonych z ośrodków naukowych z całej Polski. Wygłoszono łącznie 21 referatów, ukazujących liczne powiązania między informatyką a innymi dziedzinami wiedzy, takimi jak matematyka, fizyka, chemia, biologia, prawo, etyka i filozofia. Tak bogaty program konferencji był przede wszystkim zasługą organizatorów, tj. pracowników i doktorantów Katedry Filozofii Przyrody oraz Katedry Filozofii Logiki Wydziału Filozoficznego UPJPiI, a także pracowników Akademii Ignatianum. Już w tym miejscu szczególne podziękowania za podjęty trud w realizacji tego przedsięwzięcia należy złożyć zwłaszcza dr. hab. Pawłowi Polakowi, prof. UPJPiI, ks. dr. hab. Adamowi Olszewskiemu, prof. UPJPiI, o. dr. Robertowi Januszowi SJ oraz dr. inż. Romanowi Krzanowskiemu.

Pierwszego dnia konferencji wygłoszono następujące referaty: *Czy Alan Turing jest uniwersalną maszyną Turinga? Kluczowy problem światopoglądu informatycznego* (prof. dr hab. W. Marciszewski), *Epistemologiczne znaczenie modeli matematycznych i symulacji komputerowych w pewnych procesach neurofizjologicznych* (prof. dr hab. A. Bielecki), *Cyfrowa rewolucja w nauce a cyfrowa rewolucja cywilizacyjna* (dr hab. S. Leciejewski, prof. UAM), *O różnych sposobach rozumienia analogowości w informatyce* (dr P. Stacewicz), *Informatyka a zagadnienie fundamentalności* (dr hab. P. Polak, prof. UPJPiI), *Jakie są granice informatyki* (ks. dr hab. A. Olszewski, prof. UPJPiI), *Odpowiedzialność moralna a artefakty techniczne. Wybrane zagadnienia informatyzacji i robotyzacji współczesnego pola walki* (dr M. Szynekiewicz), *Wpływ autonomii robotów na podstawy odpowiedzialności karnej* (mgr K. Mamak), *Dualna natura programów komputerowych* (dr I. Bondecka-Krzykowska), *Paradygmat obiektowy w oprogramowaniu astronomicznym* (dr R. Janusz SJ), *O automatycznym dowodzeniu twierdzeń na wybranych przykładach dowodów twierdzeń „Elementów” Euklidesa oraz arytmetyki odcinków z „Geometrii” Kartezjusza* (mgr M. Janasz).

Program drugiego dnia konferencji okazał się równie interesujący i zróżnicowany pod względem tematycznym. Wygłoszone zostały referaty: *Asymptotic Densities in Logic and Computability* (prof. dr hab. M. Zaionc), *Reizm a onto-*

logiczny status informacji (dr hab. J. Czerniawski), *Czym jest informacyjny realizm strukturalny* (dr inż. R. Krzanowski), *Informacja o świecie i informacja w świecie w świetle ogólnej definicji informacji i realizmu strukturalnego* (dr K. Turek), *Kilka uwag o związkach problemów obliczeniowo nierozstrzygalnych z konstrukcjami euklidesowym* (dr J. Mycka), *Natura wiedzy matematycznej a alternatywne modele obliczeń* (prof. dr hab. K. Wójtowicz), *Ontologiczne bękarty. O – łamiącym prawa ontologiczne – sposobie istnienia przedmiotów wirtualnych* (dr B. Skowron), *O dwóch ujęciach informacji biologicznej: genocentrycznym i rozwojowym* (dr R. Siedliński), *Znaczenie bioinformatyki dla filozoficznych badań nad pojęciem informacji i kategorią konteksto-*

wości przetwarzania informacji (dr M. Rządeczka), *Filozofia ewolucji Ch. S. Peirce'a a współczesne problemy algorytmów ewolucyjnych* (ks. dr A. Kłóś).

II Konferencja z cyklu *Filozofia w Informatyce* okazała się udanym przedsięwzięciem, pokazując przy okazji, jak wielki potencjał tkwi w filozoficznym namyśle nad informatyką. Choć filozofia informatyki nie jest w naszym kraju dyscypliną powszechnie znaną, można przypuszczać, że jej znaczenie w środowisku filozoficznym będzie wzrastało wraz z dalszym rozwojem technologicznym, generującym wiele pytań pojawiających się na styku nauki, kultury, edukacji, prawa czy etyki. ■

70 lat „Naszej Przeszłości” 1946–2016

tekst: Katarzyna Matyja

zdjęcia: Grzegorz Aściukiewicz

22 października 2016 roku odbyła się konferencja naukowa *Szanując przeszłość, budujemy przyszłość. 70 lat „Naszej Przeszłości” 1946–2016*. Konferencji towarzyszyła wystawa prezentowana w Muzeum Historyczno-Misyjnym Zgromadzenia Księża Misjonarzy w Krakowie.

Konferencja oraz wystawa zostały zorganizowane przez Instytut Wydawniczy „Naszej Przeszłości”, Instytut Teologiczny Księża Misjonarzy oraz Katedrę Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII. Za organizację całego przedsięwzięcia był odpowiedzialny ks. dr Waław Umiński CM. Konferencja miała na celu przybliżenie roli i znaczenia czasopisma „Nasza Przeszłość” oraz przypomnienie sylwetek osób, które przez wiele lat je tworzyły. Wskazano, jak wartościowe i ważne jest to pismo, przywołujące dzieje narodu polskiego oraz ukazujące miejsce i rolę Kościoła w jego historii.

Konferencję naukową poprzedziła msza święta koncelebrowana pod przewodnictwem J.E. ks. bp. prof. dr. hab. Jana Kopca – ordynariusza diecezji gliwickiej. Odbyła się ona w kościele Nawrócenia św. Pawła w Krakowie.

Panele prowadził ks. dr Paweł Holc CM – rektor Instytutu Teologicznego Księża Misjonarzy. Słowo wstępne do prelegentów i wszystkich zebranych skierował ks. dr Waław Umiński – redaktor naczelny „Naszej Przeszłości”. Jako pierwszy został przedstawiony temat *Historia i zasób Archiwum „Naszej Przeszłości”*, który wygłosił ks. prof. dr hab. Józef Marecki. Przybliżył on postać ks. dr. hab. Alfonsa Schletza CM – pomysłodawcy i pierwszego redaktora czasopisma – oraz krótką charakterystykę zasobu Archiwum NP. Podkreślił, że składa się ono z materiałów redakcyjnych, dokumentów, licznej korespondencji, zipsków kronikarskich autorstwa wielu osób. Drugie wystąpienie w tym panelu miał ks. dr hab. Włodzimierz Bielak

z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, który w swoim referacie przybliżył tematykę historii Kościoła w epoce średniowiecza, często podejmowaną na łamach periodyku.

Drugą część rozpoczął ks. dr hab. Dominik Zamiatła CFM, prof. UKSW wystąpieniem *Czasopismo „Nasza Przeszłość” o Millenium*. Prelegent zwrócił uwagę na różne materiały znajdujące się w zasobach Archiwum NP, dotyczące wydarzeń z 1966 roku. Ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM w swoim referacie przybliżył temat organizacji diecezji w Polsce. Ostatnie wystąpienie miał ks. dr Waław Umiński CM, który przedstawił czasopismo „Nasza Przeszłość” jako źródło do poznania historii zakonów i zgromadzeń w Polsce. Zwrócił uwagę, że niektóre tomy dedykowano konkretnym wspólnotom zakonnym.

Po wygłoszonych referatach odbył się panel dyskusyjny, który poprowadził ks. prof. dr hab. Józef Marecki. Prelegenci oraz zaproszeni goście wymieniali się spostrzeżeniami dotyczącymi nie tylko samego czasopisma, ale również osób, które je tworzyły. Niewątpliwie tematyka poruszana na konferencji oraz towarzyszący jej wernisaż nawiązywał do obchodzonej w Polsce 1050 rocznicy chrztu Polski, co z historycznego (i nie tylko) punktu widzenia było bardzo ważnym wydarzeniem.

Idealnym podsumowaniem poruszanych tematów było otwarcie wystawy *Szanując przeszłość, budujemy przyszłość* w Muzeum Historyczno-Misyjnym Zgromadzenia Księżąt Misjonarzy w Krakowie. Tematycznie podzielone fragmenty zasobów Archiwum „Naszej Przeszłości” przybliżyły zwiędzającym omawianą wcześniej tematykę. Największa gabłota poświęcona była osobie ks. dr. hab. Alfonsa Schletza CM. Zawierała liczne dokumenty, świadectwa, autobiografię oraz pokaźny dorobek naukowy. Niewątpliwie ciekawą gabłotą była ta dotycząca osoby bł. Władysława Bukowińskiego CM. Dzięki księdzu Janowi Nowakowi, postulatorowi procesu beatyfikacyjnego ks. Bukowińskiego na wystawie można było zobaczyć liczne pamiątki i materiały, które zostały przy-

gotowane przez tegoż księdza w trakcie procesu. Również dzięki jego uprzejmości w dniu wernisażu można było zobaczyć relikwiarz ks. Bukowińskiego. Pozostałe gabloty zawierały materiały dotyczące zagadnień, m.in. historii Kościoła w średniowieczu, dziejów diecezji, ważnych osobistości kościelnych – Prymasa Tysiąclecia, kard. Karola Wojtyły oraz historii zakonów w Polsce. Prezentowane były tomy dedykowane konkretnym wspólnotom zakonnym – męskim i żeńskim – z okazji rocznic i jubileuszy.

Periodyk „Nasza Przeszłość” ukazuje się od 70 lat. Dotychczas zostało wydanych 125 tomów. Ks. Schletz (1911–1981), historyk Kościoła, redagował pismo od 1946 roku aż do swej śmierci (z przerwą w latach 1949–1956, gdy władze komunistyczne zawiesiły jego wydawanie). Później pismem kierowali inni redaktorzy ze Zgromadzenia Księżąt Misjonarzy: ks. dr Tadeusz Gołowski (1981–1982), ks. dr Jan Dukała (1982–2003), ks. dr Stanisław Rospond (2004–2011). Od 2012 roku redaktorem naczelnym jest ks. dr Waław Umiński CM. Obecnie trwają prace digitalizacyjne nad najstarszymi tomami, które już częściowo są dostępne na stronie internetowej www.naszaprzeszosc.pl. ■

XIV Ogólnopolska Konferencja Naukowa z serii Duchowość Klasztorów Polskich: Przekaz i Komunikacja – *Celina i Jadwiga Borzęckie: inspiracje duchowe i działalność społeczna matki i córki* (Kęty, 29.10.2016)

tekst: s. Magdalena Tomasz Opryńska CR
zdjęcia: ks. Ryszard Burda CR

Pan Bóg połączył je podwójnymi więzami – krwi, gdy stanowiły jedną rodzinę ziemską jako matka i córka, oraz ducha, gdy razem stanęły u początku nowej wspólnoty zakonnej, tworząc Zgromadzenie Sióstr Zmartwychwstanków. Potrzeba było przedziwnej drogi życia Celiny z domu Chłudzińskiej, by wypełnił się zamysł Boży. Koniecznym było jej posłuszeństwo rodzicom i posłubienie Józefa Borzęckiego, choć

w sercu pragnęła oddać się Bogu w życiu zakonnym, by w przyszłości, po śmierci męża, razem z córką Jadwigą założyć zgromadzenie. Celina i Jadwiga Borzęckie stały się bohaterkami XIV Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z serii Duchowość Klasztorów Polskich: Przekaz i Komunikacja zorganizowanej przez Katedrę Duchowości Mediów i Relacji Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Kra-

kowie oraz Prowincję Warszawską Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstaneek.

Symposium odbyło się w nieprzypadkowym czasie i miejscu: w przededniu odpustu ku czci bł. Celiny, 29 października 2016 roku, w 125. rocznicę powstania zgromadzenia, w Kętach – mieście, które zostało wybrane na pierwszą placówkę zgromadzenia na ziemiach polskich, w którym spoczywają doczesne szczątki założycielek. Rozpoczęło się Eucharystią w kościele parafialnym św. Małgorzaty i Katarzyny, której głównym celebransem był przełożony Polskiej Prowincji Księży Zmartwychwstańców ks. Krzysztof Jan Swół CR. Do koncelebry dołączyli inni księża z bratniego zgromadzenia, a także kapłani uczestniczący w konferencji. Po mszy świętej wszyscy przeszli do pobliskiego klasztoru zmartwychwstaneek, gdzie odbyły trzy sesje wykładowe. Na początku s. Teresa Dorota Kowalczyk CR – wikaria prowincji powitała uczestników, wśród których byli prelegenci, burmistrz Kęt – Krzysztof Jan Klęczar oraz przewodniczący Rady Miasta i Gminy Kęty – Marek Nycz, przedstawiciele księży zmartwychwstańców, licznie zgromadzone siostry z obydwu polskich prowincji wraz z przybyłą z Rzymu s. Anną Heleną Skalik CR – radną generalną, apostołki zmartwychwstania oraz osoby świeckie. Po powitaniu głos zabrał burmistrz Kęt,

który wyraził wdzięczność za obecność i posługę sióstr, do której należy m.in. prowadzenie przedszkola.

Następnie rozpoczęła się zasadnicza część spotkania, czyli sesje wykładowe, które prowadził ks. dr Wojciech Mleczo CR z Katedry Duchowości Mediów i Relacji Społecznych UPJPII w Krakowie. Poszczególni prelegenci przedstawili różne aspekty z życia i działalności Celiny i Jadwigi Borzęckich. Na początku ks. prof. dr hab. Stanisław Urbański (UKSW) zaprezentował *Życie mistyczne bł. Celiny Borzęckiej*. Następnie ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak (UPJPII) przybliżył tematykę rodzinną w wykładzie *Małżeństwo i rodzina w pismach błogosławionej Celiny i Jadwigi Borzęckich*. Natomiast prof. dr hab. Janina Kostkiewicz (UJ) – *Mysli o wychowaniu Matki Celiny Borzęckiej*.

Po przerwie uczestnicy usłyszeli wykład ks. prof. dr hab. Wojciecha Misztala (UPJPII), kierownika katedry organizującej symposium, pt. *Korespondencja jako narzędzie zaangażowanego komunikowania: na przykładzie wybranych listów m. Jadwigi Borzęckiej CR*. Kolejny prelegent, ks. dr hab. Robert Nęcek (UPJPII) przedstawił *Znaczenie mądrości w komunikacji międzyludzkiej w świetle listów i notatek bł. Celiny Borzęckiej*. Po nim s. dr Urszula Grzymska CR zaprezentowała referat *Kultura drogą sakralnej więzi z Bogiem. Patrymonium bł. Matki Celiny Borzęckiej*.

Ostatnią sesję rozpoczął ks. dr Jan Miczyński (KUL), przybliżając *Teologiczno-duchowe tło powstania Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstaneek*. Następnie s. dr Eleonora Henschke CR wygłosiła referat: *Pedagogika Sióstr Zmartwychwstaneek*. Serię wykładów zakończył ks. dr Wojciech Mleczo CR (UPJPII) wystąpieniem zatytułowanym *Czy matka Jadwiga istnieje? Kilka uwag o problemie mediaegzystencji*.

Podczas podsumowania, którego dokonała s. Anna Helena Skalik CR, dziękowano organizatorom i prelegentom za barwne i wieloaspektowe przedstawienie życia i działalności założycielek. Zapowiedziano także pokonferencyjną publikację naukową. ■

„Współnić dziedzictwo” – II Kongres Kultury Regionów w Nowym Sączu z udziałem pracowników IDIKS UPJPII

tekst: dr Klaudia Cymanow-Sosin

zdjęcia: Piotr Drożdżik (MCK Sokół)

Od 18 do 21 października w samym Nowym Sączu, a także innych – niezwykłych o tej porze roku – miejscowościach Sądeckizyny, m.in. w Ryrtrze czy Łososinie Dolnej, miał miejsce II Kongres Kultury Regionów, tym razem pod hasłem „Współnić dziedzictwo”.

Organizatorem wydarzenia było Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu – instytucja kultury województwa małopolskiego.

Przewodni temat oscylował wokół naszego duchowego i materialnego dziedzictwa. Jak stwierdzili organizatorzy: „Tradycja to nie cała przeszłość. To przeszłość obecna w teraźniejszości”. Główny nacisk położono na dyskusję i wymianę doświadczeń w zakresie zarządzania dziedzictwem, jego ochrony, a także komunikowania.

Oprócz bardzo ciekawych prezentacji i wydarzeń, angażujących wszystkich uczestników, by wspomnieć chociaż-

by *Lachów i górali – zaślubiny* czy *Lachów i górali – wesele w Karczmie nad Potokiem w Rytrze*, obok przepięknych wytworów sztuki i rzemiosła, utworów muzyki ludowej, tańców, zwyczajów i obrzędów nie zabrakło także obserwacji i refleksji naukowej. Zaczęło się już pierwszego dnia, podczas wykładu inauguracyjnego prof. Jerzego Vetulaniego *Neurobiologia regionalizmu – wyjaśnienie i tworzenie małych ojczyzn*. W kolejnych dniach można było uczestniczyć m.in. w panelach dotyczących *Współczesnego odbioru tradycji*, *Zarządzania dziedzictwem*, *Tożsamości i jej nowych dyskursów*, czy *Muzyki jako transjęzyka dziedzictwa*.

Właśnie po to, by uwrażliwiać uczestników na walory komunikacyjne w przekazywaniu dziedzictwa, pracownicy Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII pod opieką naukową przewodniczącego tego panelu ks. prof. Michała Drożdża, dyrektora IDIKS UPJPII, zainicjowali debatę, której tematem było *Komunikowanie dziedzictwa*. Jak napisali twórcy: „W samym języku, nie tylko w jego treści, ale nawet w strukturze, w związkach, w jakie wchodzi słowa, zyskując nowe znaczenia, jest cały świat danej społeczności. Świat zewnętrzny i wewnętrzny. Bo w języku odbija się sposób jego postrzegania”. Po wstępnym wykładzie przewodniczącego panelu, który dotyczył aksjologicznego wymiaru dziedzictwa, o walorach komunikacyjnych mówili także: dr Katarzyna Drąg, wicedyrektor IDIKS UPJPII, a także dr Klaudia Cymanow-Sosin, mgr Bernadeta Cich oraz red. Grzegorz Kościński. Całość moderował artysta i współorganizator – Krzysztof Trebunia-Tutka.

Celem tego spotkania było pokazanie, że kultura i sztuka utrwalone w przedmiotach, ale także w pamięci ludz-

kiej, np. w przekazach ustnych, to zjawiska, które ulegną zapomnieniu bez ciągłej i mądrej ich komunikacji w przestrzeni społecznej. Z debaty, która wywiązała się w czasie trwania panelu, można było wywnioskować, że potrzeba komunikowania, która jest naturalną potrzebą ludzką, w zakresie dziedzictwa kulturowego jest wręcz koniecznością. Spotkanie, które przebiegało w bardzo gorącej atmosferze, pokazało, że istnieje duża przestrzeń twórczego namysłu nad komunikacyjnym potencjałem dziedzictwa kulturowego. Mogliśmy poznać różne punkty widzenia: aksjologa kultury, antropologa kultury, twórcy kultury, kulturoznawcy, reżysera i reportażysty, wreszcie dziennikarza. Paneliści, a w dalszym ciągu i uczestnicy, chętnie dzielili się swoimi doświadczeniami i przemyśleniami nad stanem i jakością komunikacyjnego waloru kultury, a także wspólnie poszukiwali najlepszych sposobów komunikowania zróżnicowanego dziedzictwa kulturowego. Niezwykle ożywiona dyskusja wywiązała się, kiedy w zakresie formy debatowaliśmy o najnowszych osiągnięciach technologicznych, nowych mediach i możliwościach, jakie dają narzędzia komunikowania się we współczesnym społeczeństwie informacyjnym.

Ksiądz prof. Michał Drożdż przypomniał także zebranym o potrzebie refleksji aksjologicznej w kontekście wartości, które scalają i utrzymują cały system tradycji. To właśnie system wartości wyznawany przez daną społeczność oraz umiejętne podtrzymywanie tego dziedzictwa konserwuje obraz świata danej grupy i pozwala jej funkcjonować jako wspólnotę. Przewodniczący panelu komunikacyjnego zachęcał także, by to dziedzictwo nieustannie poddawać oce-

nie moralnej, wartościować i przekazywać je w trosce o dobro wspólne. Te słowa były dla uczestników głęboko poruszające i z pewnością zapadające w pamięć nie tylko w czasie tych szczególnych dni, ale i o wiele dłużej. Odniesienie do uniwersalnych wartości, które tworzą grupę, ale i każdego z jej członków, było chyba najmocniejszym przekazem, który pojawił się podczas tego kongresu.

W drugiej części dnia pracownicy IDIKS UPJPII zaprosili uczestników do udziału w warsztatach, które zgromadziły rzesze chętnych. Pierwsze z nich, które poprowadziła dr Klaudia Cymanow-Sosin (wykładowca przedmiotów związanych m.in. z *media relations* i *public relations*), nosił tytuł: *Bądź rzecznikiem dobrej sprawy*. Warsztaty dawały możliwość przełamania pierwszych lodów w kontaktach z mediami tym, którzy jeszcze tego nie robili. Uczestnicy dowiedzieli się, jak funkcjonują współczesne media. Podczas spotkania sprawdzali w praktyce swoje talenty w zakresie komunikowania i odkrywali, jak zainteresować dziennikarza swoim tematem (metoda czterech odpowiedzi, pięciu palców i sześciu zasad pracy dziennikarskiej). Biorący udział w spotkaniu mieli także możliwość odbycia przyspieszonego kursu: jak rozmawiać z dziennikarzem i jakie cechy powinien mieć dobry rzecznik. Uczestnicy przekonali się wreszcie, „czego nie wolno robić w kontakcie z dziennikarzami” i jak zachować się w sytuacji kryzysowej. W podsumowaniu warsztatów każdy uczestnik otrzymał pakiet zasad: jak należy pisać i wypowiadać się do mediów.

Drugie z warsztatów nosiły tytuł: *Jak nie myśleć na skróty (o stereotypach kulturowych)*. Dr Katarzyna Draj, specjalista w zakresie komunikowania międzykulturowego, uczyła uczestników niestereotypowego spojrzenia na stereotypy. Warsztaty były próbą zrozumienia mechanizmów stereotypizowania. Rozważano różne aspekty tego zjawiska. Był czas na dyskusję, twórcze poszukiwania, ciekawe przykłady, odnajdywanie paradoksów „myślenia na skróty” i wreszcie – rozwijanie kompetencji komunikowania międzykulturowego.

Trzecie z warsztatów, zatytułowane *Pokaż mi to – jak mówić obrazem*, poprowadziła mgr Bernadeta Cich, zarówno praktyk, jak i wykładowca UPJPII. Prowadząca, odpowiadając na pytanie o to, czego można się spodziewać, stwierdziła: „Obraz to dźwięk, zapach i słowo. Poznamy tajemnicę mówienia obrazem i obrazowego mówienia. Dowiemy się, jak

zapanować nad obrazami, które rządzą naszym myśleniem. Sprawdzimy, jak je podporządkować, wykorzystać, tak aby były nam posłuszne w efektywnej komunikacji. Poznamy różnicę między opowiadaniem i pokazywaniem. Weźmiemy na warsztat kulturę grup etnicznych i widzenie innego tak, żeby nie był obcy. Będziemy tworzyć, działać, myśleć, widzieć, oglądać, rozmawiać [...]”.

Wszystkie warsztaty były także przestrzenią nawiązywania nowych kontaktów zawodowych, rozmów, wymiany poglądów i spostrzeżeń; czasem, w którym każdy uczestnik mógł podzielić się zarówno swymi dylematami, jak i osiągnięciami.

Wieczorem tego dnia odbyło się niezwykle przedstawienie, które przeniosło nas w przeszłość – czasy naszych dziadków, niekiedy rodziców, albo i nasze dzieciństwo. Widowisko, stworzone z dużym rozmachem i zaangażowaniem ogromnej liczby artystów ludowych – amatorów i zawodowców, dzieci i starszych, zespołów ludowych i niezależnych artystów, uświadomiło uczestnikom, że kiedyś żyło się w swoich wspólnotach zgodnie z cyklem natury i że to życie miało bardzo unikalny klimat, do którego wielu z nas tęskni. To opowieść o tym, że nie zegar, a rytm pór roku wyznacza zmienne, opowieść o pięknym i mądrym żywobyciu Marii i Jana oraz ich wspólnoty. Niezwykle pieczołowicie przygotowana inscenizacja pokazała, że warto niekiedy zapatrzyć się w przeszłość, by zdiagnozować swoją terażniejszość i pobrać naukę na przyszłość.

W następnych dniach odbywały się kolejne warsztaty, podsumowania, a także regionalne czytanie tekstów gwarowych w Karczmie Nad Potokiem i „Poprawiny z ciupagą” w Ryrtrze, ale te znam tylko z opowieści, bowiem pracownicy IDIKS czym prędzej wracali do Krakowa, by w kościele św. Anny, a następnie w Filharmonii Krakowskiej uczestniczyć w uroczystościach inauguracyjnych nowego roku akademickiego UPJPII. W drodze powrotnej jeszcze długo brzmiały nam słowa papieża Franciszka, wygłoszone na Wawelu 27 lipca br., które stały się także mottem II Kongresu Kultury Regionów: „Świadomość tożsamości, wolna od manii wyższości, jest niezbędna do zorganizowania wspólnoty [...], aby inspirować społeczeństwo i kulturę, zachowując je wiernymi wobec tradycji, a jednocześnie otwartymi na odnowienie i na przyszłość”. ■

Forum III Wieku

tekst i zdjęcia: Barbara Sikorska

Dwie studentki Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII w dniach 7–10 września 2016 roku uczestniczyły w Forum III Wieku, konferencji towarzyszącej XXVI Forum Ekonomicznemu, które odbywało się w Nowym Sączu i Krynicy Zdroju. Forum III Wieku to cykliczne, coroczne międzynarodowe wydarzenie, zainaugurowane w 2009 roku.

Pierwszy dzień Forum rozpoczął się uroczystym otwarciem, które poprowadziła mec. Wiesława Borczyk, prezes Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku i Sądeckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Na otwarciu zabrali głos zaproszeni goście: wiceprezes Rady Ministrów, minister nauki i szkolnictwa wyższego dr Jarosław Gowin, marszałek województwa małopolskiego

skiego Jacek Krupa, prezydent Miasta Nowy Sącz Ryszard Nowak i starosta nowosądecki Marek Pławiak. Następnie odbyła się debata na temat *Polityka senioralna wyzwaniem dla Europy. Szanse i bariery starzejącego się społeczeństwa*. Poruszane były na niej następujące kwestie: demograficzny portret Europy na początku XX wieku, Europejski Indeks Aktywnego Starzenia się, zdrowie i aktywność w kształtowaniu jakości życia seniorów, systemowe rozwiązania profilaktyczne dla seniorów, nowe technologie w ochronie zdrowia osób starszych, rządowe i samorządowe programy wsparcia osób starszych oraz ich rodzin w krajach europejskich, kierunki rozwoju Uniwersytetów Trzeciego Wieku, wzbogacanie oferty edukacyjnej dla seniorów, partycypacja seniorów-obywateli w tworzeniu i realizacji lokalnej polityki senioralnej. Debata poprowadziła dr hab. Jolanta Perek-Białas, ekspert w zakresie ekonomii i polityki senioralnej, a brali w niej udział dr Elżbieta Bojanowska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Wojciech Kaczmarczyk, pełnomocnik rządu ds. społeczeństwa obywatelskiego i równego traktowania; dr Sylwia Spurek, zastępczyni rzecznika praw obywatelskich; Marek Cytacki, główny specjalista w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta; Wioletta Wilimska, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej z Krakowa, wiceprzewodnicząca Małopolskiej Rady ds. Polityki Senioralnej oraz dr Anna Okońska-Walkowicz, pełnomocnik prezydenta Miasta Krakowa ds. polityki senioralnej. Gościem specjalnym był Leif Hallberg, honorowy prezydent Europejskiej Unii Seniorów ze Szwecji.

W drugim dniu Forum studentki UTW wzięły udział w sesji plenarnej XXVI Forum Ekonomicznego w Krynicy Zdroju w dwóch panelach. Pierwszy z nich nosił tytuł: *Czy „Srebrna Gospodarka” może stanowić szansę rozwoju społecznego i ekonomicznego regionów? Priorytety w strategii starzejącego się społeczeństwa*. Moderatorem tego spotkania była mec. Wiesława Borczyk. Panelistami byli: wicemarszałek województwa małopolskiego i przewodniczący Małopolskiej Rady ds. Polityki Senioralnej Wojciech Kozak; prezes Krajowego Instytutu Gospodarki Senioralnej Marzena Rudnicka; przedstawiciel Narodowego Banku Polskiego, doradca w Departamencie Edukacji i Wydawnictw Dariusz Rostkowski; wiceprezes zarządu TAURON Sp. z o.o. Grzegorz Lot; prezes Polskiej Unii Seniorów, wiceprezes Europejskiej Unii Seniorów i członek Zarządu Ogólnopolskiego Porozumienia Wspierania Rad Seniorów Janusz Marszałek. Gościem specjalnym był prezydent AIUTY (Międzynarodowa Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku) prof. Francois Vellas z Francji. W trakcie panelu omawiano kwestię starzenia się społeczeństwa w Polsce i w Europie, stanowiącą potężne wyzwanie dla systemów emerytalnych, opieki zdrowotnej i socjalnej oraz finansów publicznych, ale również stwarzającą ogromne możliwości rozwoju nowych rynków i miejsc pracy. Poruszono zagadnienie pomocy Unii Europejskiej w rozwoju podmiotów tworzących „srebrną gospodarkę”, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw w wielu obszarach.

Drugi panel *Senior – Obywatel* dotyczył kwestii wykorzystania potencjału i aktywności seniorów dla rozwo-

ju społeczeństwa obywatelskiego. Moderatorem tego panelu była dyrektor Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku Małgorzata Stanowska. W panelu brali udział: rektor UTW przy ZS „Polska Macierz Szkolna” z Białorusi Barbara Fustochenko; Leif Hallberg – honorowy prezydent Europejskiej Unii Seniorów ze Szwecji; sekretarz stanu Kancelarii Rady Ministrów Wojciech Kaczmarczyk; poseł RP Józef Lassota; koordynator Zespołu Edukacji Dorosłych Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji Alina Respondek; poseł RP, wiceprzewodniczący Komisji Polityki Senioralnej Michał Szczerba oraz poseł RP Małgorzata Zwiercan. Podczas panelu poruszano kwestię zmieniającej się struktury wiekowej ludności, a w szczególności mobilizowania seniorów do aktywnego i zdrowego starzenia się oraz wykorzystywania potencjału starszej generacji dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Uznano, że politycy na szczeblu regionalnym, krajowym i unijnym powinni w większym stopniu niż dotychczas stymulować działania na rzecz aktywnego starzenia się.

Trzeci dzień uczestnicy Forum spędzili w Miasteczku Galicyjskim w Nowym Sączu, gdzie odbyła się sesja plenarna *Polonia Europy – jak skutecznie wzmacniać więzi Polonii z Polską* w ramach projektu „Polonio – Razem Możemy Więcej”. Moderatorem debaty był redaktor naczelny „Dobrego Tygodnika Sądeckiego” Wojciech Molendowicz. Udział w debacie wzięli przedstawiciele: Towarzystwa Języka i Kultury Polskiej w Zaporozżu, Lwowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej, Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Macierzy Szkolnej w Grodnie, Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy

Stowarzyszeniu Polaków Kiejdan w Kiejdanach, Akademii Trzeciego Wieku w Wilnie oraz Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Austrii. W drugiej części debaty panelistami byli: przewodnicząca Ogólnopolskiego Porozumienia o Współpracy Rad Seniorów Barbara Szafraniec; pełnomocnik rektora UJ ds. Jagiellońskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku Ewa Piłat; zastępca redaktora naczelnego „Dziennika Polskiego” Małgorzata Nitek; redaktor naczelny „Głosu Seniora” Łukasz Salwarowski. W tej debacie zostały zaprezentowane dobre praktyki w zakresie edukacji i aktywności seniorów. Podpisano porozumienie o współpracy Rad Seniorów i Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń UTW.

Następnie uczestnicy Forum wzięli udział w warsztatach zorganizowanych we współpracy z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „e” oraz z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji i Krajowym Biurem EPALE. Warsztaty te dotyczyły m.in. rozszerzenia oferty edukacyjnej UTW, zwiększenia świadomości prawnej, ekonomicznej i obywatelskiej osób starszych, programu edukacji dorosłych Erasmus+ oraz programu EPALE.

Forum trwało cztery dni. Wzięli w nim udział przedstawiciele UTW oraz organizacji działających na rzecz seniorów z Polski i zagranicą: Ukrainy, Litwy, Białorusi i Austrii, było więc okazją do poznania się i wymiany doświadczeń. Może to w przyszłości zaowocować współpracą pomiędzy uczestniczącymi w Forum instytucjami.

Studentki UTW zgodnie stwierdziły że udział w Forum był wyjątkowo interesującym doświadczeniem, poszerzającym ich wiedzę z zakresu tematyki senioralnej. ■

Turystyka religijna w produkcie turystycznym Krakowa

tekst: Katarzyna Radwańska

Studenci turystyki religijnej Wydziału Teologicznego pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Macieja Ostrowskiego podzielili się swoimi refleksjami na temat Światowych Dni Młodzieży podczas konferencji zorganizowanej przez Urząd Miasta Krakowa.

Podkreślenie istotnej roli turystyki religijnej w „produkcie turystycznym” Krakowa było głównym celem konferencji w Centrum Kongresowym ICE. Światowe Dni Młodzieży stanowiły tło, a jednocześnie podstawę dyskusji. Głos zabrali naukowcy z krakowskich uczelni, eksperci branży turystycznej, gospodarze przedsięwzięcia z Wydziału Promocji i Turystyki UMK oraz księża profesorowie Wydziału Teologicznego UPJPII, zasiadający w zespole ds. turystyki religijnej Urzędu Miasta: ks. dr hab. Roman Bogacz, prof. UPJPII oraz ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski. Podstawą referatów i dyskusji była analiza Światowych Dni Młodzieży pod kątem ilościowym, ekonomicznym oraz społecznym. W gronie wygłaszających referaty znaleźli się także studenci turystyki religijnej UPJPII.

Uczestnicy konferencji zgodzili się, że najistotniejszym czynnikiem wpływającym na rozwój produktu turystycznego proponowanego przez miasto Kraków w 2016 roku były Światowe Dni Młodzieży. Przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych w trakcie trwania ŚDM, które jednoznacznie wskazały pozytywy dla Krakowa jako miejsca destynacji turystycznej. Analizy podsumowały także ekonomikę wydarzenia. Prodziekan ds. studenckich, ks. dr hab. Roman Bogacz, prof. Wydziału Teologicznego UPJPII w referacie *Światowe Dni Młodzieży – i co dalej?* ukierunkował uwagę audytorium na pozytywne i negatywne aspekty lipcowych wydarzeń, a także opowiedział o planach związanych z kolejnymi ŚDM w 2019 roku.

Studenci zaprezentowali odbiór ŚDM z perspektywy uczestnika i wolontariusza. Monika Szczotka i Klaudia Pniaczek opowiedziały o różnorodności, jedności, wymianie i atmosferze w spotkaniu z rówieśnikami całego świata. Kwestie kształtowania postaw apostołskich młodzieży na przykładzie działalności wolontariuszy

omówiły Weronika Sadza i Ewelina Woda. Z kolei Angelika Nieduziak i Patryk Knapik podzieli się świadectwami spotkania pielgrzymów i rodzin goszczących pielgrzymów.

Podsumowania wystąpień studentów dokonał ks. prof. Maciej Ostrowski. Odnosząc się do wykładów swoich po-

przedników, wskazał na istotną i nieodłączną rolę mikroczynników w skali makro, o której dyskutowano najwięcej.

Konferencja była dobrym przykładem współpracy naszego uniwersytetu z innymi instytucjami zajmującymi się turystyką religijną, szczególnie Wydziałem Promocji i Turystyki Urzędu Miasta Krakowa. ■

Księga pamiątkowa dla ks. prof. Stanisława Sojki

Fragment przemówienia ks. prof. Janusza Królikowskiego

zdjęcia: Grzegorz Brożek

W czasie obchodów Uroczystości Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi 8 grudnia 2016 roku w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie wręczono księgę pamiątkową ks. prof. dr. hab. Stanisławowi Sojce, pracownikowi Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie. Okazją ku temu była 65. rocznica urodzin ks. prof. Sojki. Dziekan WTST ks. Janusz Królikowski, dziękując jubilatowi, przywołał sentencję Paula Claudela – francuskiego myśliciela, dramaturga, miłośnika Pisma Świętego i tradycji chrześcijańskiej, mówiącą o „utożsamianiu” z wiarą i doświadczeniem całego Kościoła, jakie może i powinien osiągnąć wierzący.

[...] Kto chce (a warto!) poznać szczegóły dotyczące wielorakiej działalności ks. Stanisława, znajdzie to wszystko w księdze, która w najbliższych dniach będzie do dyspozycji.

W tym miejscu chciałbym zwrócić uwagę tylko na jeden jego rys duchowy i teologiczny. Jest on kapłanem i teologiem dogłębnie wrażliwym na to, o czym była tutaj mowa, a mianowicie na całe bogate „tło” formuł, którymi posługuje się Kościół, na to wielkie doświadczenie duchowe, które za nimi się kryje. Jest to najpierw tło, które tworzy żywa księga wiary, czyli Biblia. Jest to tło, na które składają się tradycje klasyczna, grecka i rzymska, z ich językiem, którym jest łacina. Jest to tło, które tworzyli ojcowie Kościoła, ze szczególnym akcentem kładzionym na św. Grzegorza Wielkiego, za którym kryje się oczywiście św. Augustyn. Jest to także tło, które tworzą polscy święci. Trzeba tu wspomnieć błogosławionego Wincentego Kadłubka, który jest bliski ks. Stanisławowi ze względu na wielkie tło klasyczne, które odzwierciedla się w jego *Kronice*. Trzeba tu wspomnieć bło-

gosławionego ks. Romana Sitkę, którego śladami postępował ks. Stanisław, współtworząc jego proces beatyfikacyjny, a co udokumentował potem w opublikowanym rysie duchowym naszego poprzednika w tarnowskim seminarium. Można by tu wspomnieć wielu innych przedstawicieli tradycji klasycznej i kościelnej, którzy tworzą żywe tło duchowe i teologiczne ks. Stanisława, które wyraźnie odzwierciedla się w jego życiu i w jego posłudze kapłańskiej. Pozostałe rysy duchowe i teologiczne jubilata niech każdy odkrywa sam.

Jako księgę pamiątkową dedykujemy ks. profesorowi Stanisławowi ósmy już tom naszej tarnowskiej serii wydaw-

niczej Scripturae Lumen, tym razem poświęcony głównie osobie i misji Ducha Świętego. W tym miejscu dziękuję wszystkim, licznym współautorom, zarówno tym należącym do naszego środowiska, jak i tym spoza niego. To jest najlepszy wyraz uznania dla pracy naukowej, gdy jej przedstawicielowi dedykuje się owoce swojej osobistej pracy. To jest autentyczna naukowa *synergieia*, która przynosi wymowne owoce i nobilituje pracę uczonego, która zawsze jest współpracą. Dziękuję za słowo wstępne księdzu biskupowi, które stanowi wyraz uznania dla jubilata i kładzie jakby pieczęć autentyczności na dedykowanym mu tomie. ■

Odeszli od nas

„Ty już znasz prawdę o pełni życia”

Wspomnienie o księdzu profesorze Andrzeju Baczyńskim

tekst: Klaudia Cymanow-Sosin

A nadzieja znów wstąpi w nas.
Nieobecnych pojawią się cienie.
Uwierzymy kolejny raz,
W jeszcze jedno Boże Narodzenie.
I choć przygasł świąteczny gwar,
Bo zabrakło znów czyjegós głosu,
Przyjdź tu do nas i z nami trwaj,
Wbrew tak zwanej ironii losu.
(*Kolęda dla nieobecnych*)

Minął właśnie rok, odkąd do domu Ojca odszedł człowiek szczególny. Dość powiedzieć: profesor, prodziekan,

wykładowca, dla wielu kolega, dla niektórych przyjaciel – ks. prof. dr hab. Andrzej Baczyński. Nie tylko z okazji tej rocznicy, ale także na co dzień można powiedzieć, że dla społeczności Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wciąż jest postacią obecną. Jego osoba, jego dzieła i ślady jego pracy pozostają w sercach jego współpracowników i w życzliwej pamięci tych, którzy się z nim zetknęli.

Chcąc uczcić tę żywą pamięć w rocznicę jego śmierci, 1 grudnia br. najbliżsi współpracownicy postanowili szczególnie uroczysto przywołać postać ks. Andrzeja w czasie spotkania *In memoriam*. ►

Już o godzinie 13 spotkaliśmy się w Bibicach, rodzinnej miejscowości ks. Andrzeja przy jego grobie. Obok pracowników Uniwersytetu Papieskiego była tam też jego najbliższa rodzina, przyjaciele, sąsiedzi, a modlitwę nad grobem poprowadził proboszcz tamtejszej parafii i przyjaciel zmarłego, ks. Jan Przybocki. Piękne słowa w tym miejscu wygłosił także ks. dr hab. Michał Drożdż, dyrektor IDIKS UPJPII, zwracając się do swojego przyjaciela w imieniu całego Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, zapewniając go o naszej pamięci i wdzięczności, na jaką zasłużył „po tej stronie życia”.

Po modlitwie zakończonej ukochaną przez ks. Andrzeja i towarzyszącą mu do ostatnich chwil ziemskiego życia Koronką do miłosierdzia Bożego udaliśmy się do Krakowa, gdzie w kaplicy przy ul. Bernardyńskiej 3 w Krakowie sprawowana była msza święta za duszę śp. ks. Andrzeja, a w modlitwie wiernych przywołani zostali także wszyscy zmarli, który swoje życie zawodowe związali z Uniwersytetem Papieskim.

Co niezwykle cenne, we mszy świętej wzięło udział wielu kapłanów, a uroczystej koncelebry przewodniczył ks. prof. Antoni Świerczek, dziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJPII, który podkreślił zasługi śp. profesora dla całej społeczności akademickiej. Podczas homilii ks. Michał Drożdż mówił o wielkiej odpowiedzialności, jaka jest udziałem każdego chrześcijanina, przypominał, że nasze życie jest czasem oczekiwania, adwentem, który ma nas przygotować na nowe życie. Wspominając z wielkim wzruszeniem osobę ks. Andrzeja, mówił do niego jak do kogoś, kto jest ciągle obecny, bo swoim ziemskim życiem zasłużył na pamięć i wdzięczność. Kapłan na koniec zwrócił się do niego w słowach: „Andrzeju, ty już znasz prawdę o pełni życia” i przywołał fragment *Kolędy dla nieobecnych*:

„[...] Daj nam wiarę, że to ma sens. Że nie trzeba żałować przyjaciół. Że gdziekolwiek są – dobrze im jest, bo są z nami, choć w innej postaci. I przekonaj, że tak ma być, że po głosach tych wciąż drży powietrze. Że odeszli po to, by żyć, i tym razem będą żyć wiecznie”

Słowa te wywołały wielkie wzruszenie, szczególnie u osób, które od lat były związane z ks. Baczyńskim, bo – mimo upływającego czasu – na mszy świętej pojawili się i współpracownicy, i byli studenci, i seminarzyści przedwcześnie zmarłego.

Po mszy świętej zgromadzeni przenieśli się do sali 111 przy ul. Franciszkańskiej 1, gdzie rozpoczął się *Wieczór pamięci i wdzięczności* przygotowany przez pracowników, absolwentów i studentów IDiKS oraz Redakcję Katolicką TVP Kraków im. ks. Andrzeja Baczyńskiego. Czymś niezwykle ujmującym była ciągła obecność rodziny ks. Andrzeja. Bliscy krewni nie ukrywali wzruszenia, kiedy uczestnikom spotkania prezentowano kolejne zdjęcia, fragmenty filmów, a w tle wybrzmiewał ten niezwykle, niepowtarzalny głos, który każdy z nas znał z relacji wizyt papieskich w naszej ojczyźnie.

Studenci przygotowali część artystyczną – wspomnienie osoby Księdza Andrzeja, przypomnienie jego życiorysu

naukowego, pasji pozazawodowych i ciekawych momentów z bogatego w wydarzenia życia. Opowieść ta była przetykana świetnie dobranymi fragmentami lirycznych utworów poetyckich i muzycznych.

Swoimi wspomnieniami z pracy z ks. Andrzejem dzielili się IDiKS z ks. Michałem Drożdżem na czele. Dyrektor IDIKS przypominał, że spotykamy się symbolicznie w tej sali, która związana jest z początkami dzisiejszych studiów dziennikarskich na naszej uczelni. Ciepłe słowa o zmarłym skierowali do obecnych także m.in. ks. prof. Antoni Świerczek, dziekan WNS, który wspominał wspólną drogę kapłańską i akademicką, jaka była udziałem ich obu. Następnie o relacjach zawodowych i prywatnych z ks. Andrzejem Baczyńskim mówili: prodziekan dr hab. Krzysztof Gurba oraz promotor ks. Andrzeja ks. prof. Jan Wal, który podkreślał intelektualne walory swojego podopiecznego, prof. Walery Pisarek, wspominający choćby podróż i rozmowy „zza kierownicy”, czy red. Tadeusz Szyma, dzielący się przeżyciami z działalności dziennikarskiej. Swojego promotora przywoływali pamięcią jego studenci i seminarzyści, a także pracownicy Redakcji Katolickiej TVP Kraków, którą ks. Baczyński współtworzył. O swoim doświadczeniu bliskiej współpracy, a także odpowiedzialności za spuściznę swojego profesora mówił także ks. dr Michał Legan OSPPE.

Władze Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej zatroszczyły się także o przygotowanie i poświęcenie tablicy upamiętniającej postać ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego, która wyeksponowana tego wieczora w sali wykładowej przypominała nam, że są ludzie, o których po prostu nie da się zapomnieć. Ten wyraz wdzięczności i pamięci został następnie przeniesiony do siedziby IDIKS UPJPII przy ulicy Grodzkiej i zawisnął nad biurkiem, przy którym pracował przez lata ks. Andrzej.

Wiele osób miało to szczęście, że przez lata mogli uczyć się od wybitnego profesora i wspaniałego człowieka, jak żyć i pracować dla dobra uczelni i dla dobra wspólnego. Na tle tych długich i pięknych przyjacielskich i koleżeńskich relacji moja opowieść jawi się jak mgnienie powieki – ks. prof. Andrzej Baczyński, witając mnie w murach Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, skierował do mnie tylko jedno zdanie, zapraszając do wspólnej pracy i prosząc, by to było dla mnie miejsce ważne. Tylko jedno zdanie, ale bezcenna wskazówka. Jak widać, mimo jego kłopotów ze zdrowiem do samego końca instytut, uniwersytet to była jego sprawa, jego idea, znakomita część jego życia. Myślę, że jego osobista troska to wielkie zobowiązanie, jakie stoi dziś przed wszystkimi, którzy kontynuują dzieło zapoczątkowane przez ks. Andrzeja i jego współpracowników. Na zachętę przypominam tylko jeden z kadrów, jaki oglądaliśmy tego wieczora – wspólne wydawnictwo ks. Adama Baczyńskiego i ks. Michała Drożdża: *Nie lękajcie się. Jan Paweł II i media*.

Na pewno ks. Andrzej życzyłby sobie, by żyć właśnie z taką odwagą. A zatem: *sursum corda!* ■

Zmarł kardynał Mirosław Vlk – metropolita praski, prymas Czech, doktor *honoris causa* UPJPII

Z wielkim smutkiem i ogromnym żalem wspólnota Akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przyjęła wiadomość o śmierci Jego Eminencji ks. kard. Mirosława Vlka – metropolity praskiego, prymasa Czech i przewodniczącego Rady Konferencji Episkopatów Europy (CCEE), laureata najwyższego uczelnianego wyróżnienia naukowego – tytułu doktora *honoris causa* naszej uczelni.

Decyzję w sprawie nadania Jego Eminencji kard. Mirosławowi Vlkowi tytułu doktora *honoris causa* Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (obecnie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie) podjął senat uczelni, chcąc uhonorować bp. Vilkę w szczególności za:

- świadectwo wiary w trudnych czasach totalitaryzmu; mimo zakazu sprawowania funkcji kapłańskich przez 10 lat wzmacniał wiarę i postawę chrześcijańską wiernych, stając się wraz z innymi świadkami wiary tego czasu znakiem nadziei na odrodzenie Kościoła i jego myśli teologicznej pogłębianej przez doświadczenie cierpienia;
- nowatorski i cenny wysiłek zmierzający do zachowania, a gdzie trzeba przywrócenia chrześcijańskiej tożsamości Europy, wykonywany przez Radę Konferencji Episkopatów Europy pod jego kierunkiem jako pierwszego spo-

śród przedstawicieli Kościoła zza dawnej żelaznej kurtyny przewodniczącego Rady Konferencji Episkopatów Europy;

- promowanie eklezjalnego braterstwa między Kościołami różnych regionów Europy, rozwijanie relacji ekumenicznych, dialogu w sprawach ważnych dla życia religijnego i publicznego.

Senat Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie uznał także, że nadanie godności doktora *honoris causa* arcybiskupowi metropolicie Pragi będzie również potwierdzeniem pamięci i wdzięczności Kościoła krakowskiego za posługę wiary Kościoła w Czechach sprzed ponad tysiąca lat, a także podziękowaniem za udział profesorów z Pragi w tworzeniu zrębów Wydziału Teologicznego nowo erygowanego Wydziału Teologicznego w Krakowie.

Wręczenie Jego Eminencji kard. Mirosławowi Vlkowi dyplomu doktora *honoris causa* miało miejsce w Krakowie podczas uroczystego posiedzenia Senatu PAT w dniu 7 maja 2001 roku.

Uniwersytet z wdzięcznością wspomina śp. kard. Mirosława Vlkę i poleca go miłosierdziu Bożemu. Rodzinę i bliskich Eminencji otacza swoją pamięcią modlitewną.

ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, rektor

Goście i nowi partnerzy UPJPII

UPJPII oraz The Catholic University of America

tekst: pracownicy CNBiWM

zdjęcia: Tomasz Książ i Archiwum WSD w Tarnowie

W dniach 6–9 listopada 2016 roku na zaproszenie prorektora UPJPII ks. prof. dr. hab. Józefa Stali na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie gościła prof. Marylann J. Schuttloffel (Department of Education, The Catholic University of America in Washington). W poniedziałek spotkała się ze studentami zagranicznymi przebywającymi na UPJPII i wygłosiła wykład na temat edukacji katolickiej w Stanach Zjednoczonych. Studenci zadawali wiele pytań i dyskutowali na temat obecnej sytuacji społecznej, politycznej i edukacyjnej w USA. Popołudniami pani profesor poznawała zabytki, historię, tradycję królewskiego, uniwersyteckiego i papieskiego miasta Krakowa, oprowadzana przez Tomasza Książa z CNBiWM. We wtorek w ramach zajęć ks. prof. Stali wygłosiła wykład dla kleryków – studentów Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie na temat historii edukacji w USA, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa katolickiego. Po zajęciach zwiedzała Tarnów.

Z kolei w środę dzięki zaangażowaniu Iwony Bąk i Tomasza Książa pani profesor odwiedziła ważne religijnie

miejsca związane z patronem UPJPII św. Janem Pawłem II – Kalwarię Zebrzydowską i Wadowice.

Profesor Marylann J. Schuttloffel jest zarówno teoretykiem, jak i praktykiem edukacji katolickiej, ponieważ

przez kilkanaście lat pracowała, prowadząc zajęcia głównie z zakresu nauczania religii w państwowych i katolickich szkołach w Stanach Zjednoczonych. Jest m.in. dyrektorem programu zarządzanie edukacją katolicką, a w swojej pracy badawczej podejmuje zagadnienia dotyczące tożsamości katolickiej, innowacji edukacyjnych, przemian systemu edukacyjnego oraz refleksyjnego myślenia.

The Catholic University of America in Washington jest jedynym państwowym uniwersytetem Kościoła katolickiego

go w Stanach Zjednoczonych, który powstał z inicjatywy biskupów katolickich USA w 1887 roku, za czasów papieża Leona XIII. Uniwersyteckim hasłem jest „Deus lux mea est” („Bóg jest moim światłem”). Uniwersytet podejmuje badania w świetle wiary chrześcijańskiej z zachowaniem szczególnego odniesienia do potrzeb i możliwości narodu amerykańskiego, zachowując szczególną relację zarówno ze Stolicą Apostolską, jak i całą wspólnotą katolicką. ■

Przedstawiciele CK i Cyfronetu na UPJPII

tekst: Pracownicy CNBiWM

zdjęcia: Tomasz Kniaź

13 stycznia 2017 roku na zaproszenie ks. prof. dr. hab. Józefa Stali, prorektora UPJPII, gościli w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II prof. dr. hab. Wojciech Świątkiewicz, członek Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów – jedyny reprezentant dyscypliny nauki o rodzinie oraz prof. dr. hab. Kazimierz Wiatr, senator Rzeczypospolitej Polskiej, przewodniczący Senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, dyrektor Akademickiego Centrum Komputerowego Cyfronet AGH. Goście uczestniczyli w konferencji *Nauki o rodzinie – teraźniejszość i przyszłość* zorganizowanej przez UPJPII. Prof. W. Świątkiewicz prezentował nauki o rodzinie z perspektywy działań Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, natomiast prof. K. Wiatr przypomniał działania państwa na rzecz rodziny, nawiązując szczególnie do przygotowanego w 1999 roku programu polityki prorodzinnej państwa. Uczestnicy konferencji mieli możliwość zadawania nurtujących ich pytań dotyczących dyscypliny nauki

o rodzinie, a szczególnie cenna wydawała się możliwość spotkania przedstawicieli jednostek realizujących kierunek nauki o rodzinie z przedstawicielami Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów i senatu RP.

Poza wystąpieniami oficjalnymi ksiądz prorektor J. Stala i ksiądz dziekan Antoni Świerczek rozmawiali z prof. W. Świątkiewiczem o dalszych perspektywach rozwoju kierunku nauki o rodzinie na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII – zwłaszcza w kontekście uzyskania przez WNS prawa nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o rodzinie. Ponadto ksiądz prorektor J. Stala prowadził również rozmowy z prof. K. Wiatrem dotyczące przyszłości rodziny w Polsce oraz nauki i szkolnictwa wyższego w kontekście współczesnych propozycji i zmian, podjęto także zagadnienia dotyczące współpracy Cyfronetu i UPJPII. Akademickie Centrum Komputerowe Cyfronet AGH to jednostka AGH w Krakowie; jego najważniejszym zadaniem jest udostępnianie usług teleinformatycznych i obliczeniowych dla całego środowiska naukowego Krakowa i województwa małopolskiego. Centrum pełni także rolę administratora Miejskiej Sieci Komputerowej w Krakowie i jest ważnym węzłem sieci PIONIER. ■

UPJPII oraz 35 Wojskowy Oddział Gospodarczy

tekst: pracownicy CNBiWM

zdjęcia: pracownicy 35 WOG

W trosce o wychowanie patriotyczne młodzieży, działania na rzecz obronności państwa, a także rozwój potencjału naukowego i integracji środowiska akademickiego i żołnierskiego rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak podpisał porozumienie o współpracy z 35 Wojskowym Oddziałem

Gospodarczym z siedzibą w Rzęsce. Natomiast 10 listopada 2016 roku prorektor UPJPII ks. prof. dr hab. Józef Stala uroczystie przekazał podpisany dokument ppłk. Adamowi Jangrotowi, komendantowi 35 Wojskowego Oddziału Gospodarczego.

Współpraca między naszymi jednostkami zostanie podjęta m.in. w następujących celach: wychowania patriotycznego i proobronnego studentów, formowania pozytywnego wizerunku Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, integrowania środowiska żołnierskiego i studenckiego, upowszechniania wolontariatu, podejmowania wspólnych działań naukowo-badawczych, organizacji konferencji naukowych, upowszechnienia realizowanych w obydwu jednostkach badań naukowych.

Na wiosnę 2017 roku planowana jest wspólna konferencja naukowa *Wyzwania i zagrożenia w zakresie obronności na przykładzie Światowych Dni Młodzieży w Krakowie w 2016 roku*, a następnie druk monografii wieloautorskiej.

35 Wojskowy Oddział Gospodarczy utworzony w 2011 roku działa na rzecz zabezpieczenia finansowego, logistycznego jednostek oraz instytucji będących na przydziałach gospodarczych w zakresie obsługi finansowej, infrastruktury wojskowej, zabezpieczenia materiałowego i technicznego, zabezpieczenia medycznego, zadań mobilizacyjnych w stosunku do jednostek nowo formowanych oraz ochrony obiektów. Sztandar 35 Wojskowego Oddziału Gospodarczego za-

wiera pośrodku krzyża kawalerskiego dwie gałązki wawrzynu, w środku wieńca umieszczony jest wizerunek orła białego, zaś na drugiej stronie znajduje się główne hasło: „Bóg, Honor, Ojczyzna”.

35 Wojskowy Oddział Gospodarczy w ramach zabezpieczenia ŚDM w Krakowie w 2016 roku zorganizował trzy obozowiska w kompleksach Pasternik (Kraków, ul. Wrocławska, Kraków, ul. Ułanów). Dokonano zakupu środków technicz-

nych i materiałowych, środków zabezpieczenia medycznego, przeprowadzono prace remontowo-konserwacyjne, m.in. naprawę dróg, budynków, ciągów pieszych, placów, miejsc postojowych, węzłów sanitarnych itd. W zabezpieczeniu ŚDM w Krakowie w 2016 roku zaangażowano większość komórek 35 Wojskowego Oddziału Gospodarczego – służby logistyczne, infrastrukturę, sekcję medyczną, grupy zabezpieczenia i inne. ■

Kraków i Żytomierz na Ukrainie

tekst: pracownicy CNBiWM

zdjęcia: pracownicy CNBiWM i pracownicy ŻUPIF

Na początku listopada 2016 roku prorektor UPJPII ks. prof. dr hab. Józef Stala udał się z wizytą do Żytomierza na Ukrainie, gdzie podczas III międzynarodowej konferencji „Polska–Ukraina: wspólna droga do wolności” wygłosił referat *Wychowanie do patriotyzmu w kontekście procesu integracji europejskiej*. temat tegorocznego naukowego spotkania brzmiał: *Państwa narodowe ery nowożytnej: czynniki historyczne i współczesne rozwoju politycznego*. Konferencja odbyła się w Żytomierskim Uniwersytecie Państwowym Iwana Franki i została zorganizowana przez Katedrę Historii Ukrainy Wydziału Historycznego. Witając zgromadzonych na konferencji, zarówno rektor Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego Iwana Franki, jak i prorektor ks. Józef Stala odnieśli się do relacji Polski i Ukrainy, a także współpracy między tymi dwoma uniwersytetami.

Uniwersytet Iwana Franki jest ukraińską szkołą wyższą, której historia nawiązuje do słynnego męskiego gimnazjum założonego w 1833 roku. W 1919 roku powstał Żytomierski Państwowy Instytut Pedagogiczny, zachowujący oryginalnego ducha instytucji edukacyjnej, który w 1990 roku stał się uniwersytetem, zaś w 2004 nadano mu imię ukraińskiego poety i działacza społecznego Iwana Franki. Współcześnie uniwersytet jest bardzo dynamiczną jednostką, która podejmuje badania i kształci w dyscyplinach społecznych, naukach ścisłych i humanistycznych. Uniwersytet składa się z trzech instytutów (pedagogiki, filologii i dziennikarstwa, filologii obcych), pięciu wydziałów (historii, matematyki i fizyki, edukacji fizycznej i sportu, psychologii społecznej, nauk przyrodniczych) i kształci na poziomie I, II, a także III stopnia. ►

Pobył prorektora był rewizytą, bowiem we wrześniu 2016 roku gościliśmy na UPJPII delegację z Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego Iwana Franki, a rok wcześniej rektora tegoż uniwersytetu, prof. dr. hab. Petra Yuriyovycha Saukha. Efektem tych spotkań było podpisanie między na-

szymi uniwersytetami partnerskiej umowy o współpracy. Spotkanie w Żytomierzu prorektora ks. Stali z rektorem i prorektorami pozwoliło na doprecyzowanie szczegółów współpracy i podjęcie nowych inicjatyw. ■

Studenci

Studenci UPJPII laureatami najwyższych nagród w konkursie filmowym „Moje ŚDM”!

tekst: Łukasz Krasny, Jakub Stoszek

Na konkurs, któremu patronowali premier Beata Szydło i metropolita krakowski kard. Stanisław Dziwisz, nadesłano prawie 140 prac z całej Polski. Konkurs był adresowany do wszystkich tych, którzy podczas Świątowych Dni Młodzieży w Krakowie samodzielnie stworzyli własne formy filmowe. Takie jak Jakuba Stoszka i Łukasza Krasnego, studentów dziennikarstwa i komunikacji społecznej, którzy zdobyli kolejno pierwsze i drugie miejsce. Za swój film Jakub Stoszek poleci do Panamy w 2019 roku na kolejne Światowe Dni Młodzieży, a Łukasz Krasny będzie miał możliwość zrealizowania autorskiego reportażu we współpracy z TVP Kraków.

Kuba

Mój film można nazwać chyba krótkim teledyskiem. Nie ma tu wypowiedzi, fabuły czy większego merytorycznego przekazu. Starłem się natomiast skupić na emocjach, które towarzyszyły pielgrzymom. Zatrzymać czas, moment i pewną refleksję. Nie wiem, na ile mi się to udało, ale komisja doceniła mój film i jest mi z tego powodu bardzo miło. Zawsze jednak podkreślam, że to nie tylko moje dzie-

ło. To dzieło wszystkich uwiecznionych na filmie, bez nich i bez ich pięknie wyrażanych emocji, momentów skupienia czy modlitwy tego filmu by nie było. Świadomość lotu do Panamy jest bardzo pozytywna, choć jeszcze jej nie odczuwam mocno. Pewnie dlatego, że to dopiero za 2 lata, ale oczywiście bardzo cieszę się z tego powodu.

Łukasz

Film, który stworzyłem, przekazuje wiele emocji, głównie tych pozytywnych. Takie zresztą towarzyszyły mi podczas ŚDM w Krakowie. Każdy napotkany pielgrzym dawał mi energię do uwieczniania tych momentów. Każdy uśmiech sprawiał, że chwytalem za aparat i po prostu filmowałem tych ludzi. Tytuł mojego filmu to *Możesz więcej*, tak jak w tekście piosenki autorstwa mojego znajomego – ojca Łukasza Buksy OFM, którą słycać w tle. Po Świątowych Dniach Młodzieży tym bardziej wiem, że mogę więcej. Papież Franciszek zachęca nas do działania na wielu polach i to chyba jedna z cenniejszych myśli, jaką wyniosłem z tego pięknego czasu w Krakowie. ■

Seminarium studenckie w Mainz

tekst: Katarzyna Radwańska

zdjęcia: m10 Angelika Nieduziak, pozostałe: Olga Czikon

W dniach 23–27 listopada 2016 roku dziesięcioosobowa grupa studentów i doktorantów Wydziału Teologicznego wraz z ks. prof. dr. hab. Maciejem Ostrowskim uczestniczyła w sympozjum studenckim w niemieckiej Moguncji. Harmonogram pobytu obfitował w wiele ciekawych inicjatyw, realizowanych według ściśle określonego planu. Miejscem zakwaterowania było seminarium duchowne, mieszczące się w poaugustiańskim klasztorze w zabytkowym centrum miasta. W programie kulturalnym znalazło się między innymi zwiedzanie: zabytkowego centrum Moguncji z górującą nad nim katedrą św. Marcina,

Muzeum Gutenberga i Frankfurtu nad Menem. Dodatkową atrakcją były wieczorne spacerunki po tradycyjnym świątecznym jarmarku. Cennym doświadczeniem były także zapoznanie się ze specyfiką regionu i degustacja specjałów lokalnej kuchni.

Nie zwiedzanie jednak, a wymiana doświadczeń i refleksja nad Świątowymi Dniami Młodzieży w Krakowie były głównym celem wizyty. Studenci turystyki religijnej WT UPJPII zaprezentowali swoje spostrzeżenia związane z przygotowaniem i przebiegiem lipcowych wydarzeń. Uczestnicy sympozjum spotkali się przy tej sposobności

z biskupem pomocniczym Mainz Udo Bentzem. W licznych dyskusjach podkreślano nieocenioną rolę spotkań biskupów z młodymi, charyzmatyczną postać papieża Franciszka oraz wyjątkową atmosferę, otwartość i życzliwość, jakimi emanowały ulice Krakowa w tych dniach. Wysznuo wniosek, że Światowe Dni Młodzieży w Polsce można uznać za ugruntowanie płaszczyzny do dialogu między naszymi naroda-

mi. Nie mniej istotnym punktem programu było poznanie specyfiki kampusu uniwersyteckiego, gdzie w Atrium Maximum ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski wygłosił referat *Migracja – problem duszpasterski z perspektywy polskiego Kościoła*. W wirze nauki nie zabrakło czasu na integrację. Dzięki odwiedzinom w nowoczesnym, diecezjalnym ośrodku młodzieżowym im. św. Jana Bosko w Moguncji studenci

Polski i Niemiec uczestniczący w SDM wymienili się doświadczeniami duchowymi z Krakowa.

Realizacja spotkań polsko-niemieckich studentów była możliwa dzięki współpracy Katedry Teologii Pastoralnej WT UPJPII z Katedrą Teologii Pastoralnej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Jana Gutenberga w Mainz, któ-

rej przewodniczy ks. prof. Philipp Müller. Wyjazd mógł się odbyć dzięki pomocy materialnej fundacji Renovabis oraz Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Seminarium było realizacją drugiej części projektu dotyczącego problematyki młodzieży. Pierwsza odbyła się w Krakowie, w kwietniu 2016 roku. ■

Wieliczka na drodze ku niepodległości

tekst: Michał Kowalik

zdjęcia: Michał Kowalik, Ela Kurowska

21 listopada 2016 roku miało miejsce wyjście naukowe do Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce zorganizowane przez Koło Naukowe Historyków Studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Celem naszej wyprawy było zapoznanie się z ekspozycją *Wieliczka na drodze ku niepodległości*. Spotkanie poprowadził kurator wystawy dr Paweł Krokosz, od kilku lat wspierający działania młodych historyków. Uczestnicy, zwiedzając kolejne etapy wystawy, dowiedzieli się, jakich sposobów używali mieszkańcy obecnego powiatu wielickiego w dążeniu do odzyskania niepodległości przez Polskę przez cały okres niewoli narodowej. Nie zabrakło informacji o patriotycznej działalności Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”, a także o miejscowych bohaterach, którzy zasilili szeregi Legionów Polskich utworzonych pod zwierzchnictwem Józefa Piłsudskiego w czasie I wojny światowej.

Na szczególną uwagę zwiedzających zasługują zbiory malarstwa o tematyce narodowowyzwoleńczej, a także archiwaliów, militariów i pamiątek osobistych. Niecodzienną ciekawostką stanowiła oryginalna księga pamiątkowa wielickiej kopalni, w której wpisał się sam marszałek Piłsudski. Nasza wizyta w wielickim muzeum była tym cenniejsza, iż młodzi adepti historii mogli osobiście przekonać się, jak działały niektóre z przedmiotów prezentowanych na wystawie. Spore zainteresowanie wzbudziły m.in. przyrząd do ściągania wysokich butów żołnierskich, narzędzia dentystyczne z epoki, zabytkowy rower, a także to, co niosło śmierć na polach bitew wielkiej wojny. W kolekcji uzbrojenia znalazły się liczne łuski artyleryjskie, replika karabinu maszynowego Schwarzloze M. 7/12, oryginalny Maxim wz. 1910, a także broń biała.

Bardzo dziękujemy wszystkim za obecność, zwłaszcza dr. Pawłowi Krokoszowi, który po raz kolejny wspomógł nasze coroczne listopadowe działania mające na celu uczczenie i przybliżenie wydarzeń z lat 1914–1918. ■

Śladami polskości, czyli DKN we Lwowie

tekst: Żaneta Welna

Lwowie kochany, Lwowie mój miły,
Choć cię opuścił stary hrabia Fredro,
Żadne przemoce, żadne obce siły,
Polskości z twego oblicza nie zetrą.
(Maria Kurtz-Wechslerowa)

Mroźne powietrze, zaśnieżone ulice i zabiegani ludzie – tak przywitał nas, członków Dziennikarskiego Koła Naukowego UPJPII, Lwów, gdzie od 5 do 7 grudnia poznawaliśmy historię miasta i gromadziliśmy materiały reporterskie.

Do Grodu Lwa dotarliśmy późnym popołudniem, więc wieczór upłynął nam na fotografowaniu nocnej panoramy miasta i zaplanowaniu zadań na kolejny dzień. To właśnie on miał być w całości „dziennikarski”, przeznaczony na zdjęcia i wywiady.

Nazajutrz zamiast budzika zabrzmiały dźwięki orkiestry, okrzyki i wystrzały maszerujących żołnierzy. Przed naszym hotelem, usytuowanym w centrum Lwowa, odbywała się parada z okazji święta ukraińskiej armii. Wyjaśniła nam to przewodniczka, Irena Baczyńska, z którą pojechaliśmy do najważniejszego celu naszej wyprawy, czyli Cmentarza Łyczakowskiego z jego autonomiczną częścią – Cmentarzem Obrońców Lwowa. Przejazd był połączony z krótkim opowiadaniem o historii miasta, obchodzącego 760. rocznicę założenia. „Panuje przekonanie, że Lwów to mały Rzym – mówiła Irena Baczyńska. – Ponad 60 procent wszystkich ukraińskich zabytków znajduje się właśnie tutaj”. Zaliczają

się do nich również wszechobecne posągi, płaskorzeźby i malowidła lwów, których w mieście jest ponad 4000.

Powstały w 1786 roku Cmentarz Łyczakowski jest do dzisiaj największą polską nekropolią poza granicami kraju. Tam więc powstawały foto- i wideoreportaże oraz materiały prasowe i radiowe. Po odwiedzeniu grobów Gabrieli Zapolskiej, Władysława Bełzy czy Marii Konopnickiej przeszliśmy w miejsce spoczynku Orląt Lwowskich. Podczas gdy my byliśmy w tamtejszej kaplicy, kilkadziesiąt metrów dalej ukraińska armia składała wieńce pod swoimi pomnikami.

Ostatni dzień pobytu we Lwowie upłynął nam pod znakiem poznawania architektury i zabytków miasta. Zwiedzanie rozpoczęliśmy od Opery Lwowskiej, zaprojektowa-

nej przez polskiego architekta Zygmunta Gorgolewskiego. Zobaczyliśmy też kilka kościołów i cerkwi, bo oprócz walorów kulturalnych gród Lwa jest nazywany także duchową stolicą Ukrainy. Znajduje się w nim bowiem ponad sto sakralnych zabytków w różnych obrządkach: grecko- i rzymskokatolickim oraz prawosławnym. Nie ominęliśmy również atrakcji przeznaczonych dla ciała: kopalni kawy, muzeum piwa (z pomnikiem lwowskiego piwowara i zegarem wskazującym godzinę 17:15 – symbol daty założenia miejscowego browaru) czy restauracji Baczewskich.

Godziny nagrań filmowych i radiowych, setki zdjęć i kilkadziesiąt zapisanych stron – to bilans trzydniowego wyjazdu Dziennikarskiego Koła Naukowego do Lwowa. Z kronikarskiego obowiązku musimy też wspomnieć o kilkugodzinnym postoju w drodze powrotnej na przejściu granicznym między Rawą Ruską a Hrebennem. Oprócz materiałów dziennikarskich zza wschodniej granicy przywieźliśmy jednak tylko dobre wspomnienia, a pytani o niedogodności w podróży, z pewnością odpowiemy tak, jak lwowiacy w swoim bałaku, czyli dialekcie: *tajoj* – daj spokój! ■

Studenci pod urokiem Budapesztu

tekst i zdjęcia: Anna Żegleń

Jedną z inicjatyw Samorządu Studenckiego UPJPII w Krakowie było zorganizowanie pod koniec listopada wycieczki do stolicy Węgier. Wyruszyliśmy wieczorem spod Domu Turysty PTTK, nazajutrz rano byliśmy w Budapeszcie.

Zwiedzanie jednej z najważniejszych metropolii Europy Środkowej rozpoczęliśmy od placu Bohaterów, jednego z największych w Budapeszcie, gdzie znajduje się pomnik Tysiąclecia, przedstawiający najważniejsze postacie z węgierskiej historii. Kolejnym punktem naszej wycieczki był Zamek Vajdahunyad, położony w Parku Miejskim, na którego terenie znajduje się pomnik Anonymusa, nieznanego z imienia pierwszego kronikarza węgierskiego – potarcie jego piórka zapewnia według jednych natchnienie i nagrodę Pulitzera, a według innych dobrze zdane egzaminy, co też obiecująco przemówiło do sporej grupy studentów, myślących już o zimowej sesji egzaminacyjnej. Ależ pocierali!

Gdy dotarliśmy pod budynek Parlamentu, nie sposób było objąć go wzorkiem – słusznie zasługuje na miano jednego z największych na świecie!

Miejsc w Budapeszcie do zwiedzania jest mnóstwo, a ileż opowieści, których warto byłoby wysłuchać! Nie traciliśmy więc czasu i tego dnia zwiedziliśmy jeszcze m.in. Basztę Rybacką, starówkę Budy i górę Gelerta, a następnie, gdy już zaszło słońce i miasto ogarnął zmrok, pojechaliśmy do jednej z piękniejszych prywatnych winnic w Budapeszcie, gdzie zjedliśmy prawdziwie węgierską kolację, degustując przy tym tamtejsze wino.

Ostatniego dnia mieliśmy czas w większości dla siebie, mogliśmy zwiedzać Budapeszt na własną rękę, pójść na mszę czy też posmakować węgierskiej kuchni na stoiskach rozmieszczonych w centrum miasta.

Urok obu stron stolicy Budy i Pesztu rozprzestrzeniający się nad Dunajem na długo zostanie w naszej pamięci! ■

Sprawozdanie z wyjścia do Kina ARS – *Ostatnia rodzina*

tekst: Justyna Lusio, Żaneta Urban

Przychodzą takie dni, kiedy niemalże każdy z nas marzy o tym, by usiąść wygodnie w fotelu, z kubkiem gorącej herbaty, ciepłym kocikiem i... obejrzeć dobry film. Przenieść się choć na chwilę w świat wyobraźni i wcielić w rolę jednego z bohaterów. Mielśmy taką okazję 9 listopada w Kinie ARS podczas projekcji filmu *Ostatnia rodzina* w reżyserii Jana P. Matuszyńskiego. W dobrym zrozumieniu filmu pomogli nam nasi studenci: Szymon Jarosiński i Michał Chramiec, którzy wygłosili krótkie referaty o głównych postaciach. Całe wydarzenie zorganizowały Anna Urbańczyk i Żaneta Urban, którym serdecznie dziękujemy.

A o tym, że film głęboko nas poruszył, świadczy refleksja jednej ze studentek: „W ostatniej audycji Tomek powie-

dział: «Najszczęśliwszym człowiekiem na ziemi jest ten, który znajduje prawdziwą miłość». Miłość. Pojęcie względne czy sens życia? Ciągły bieg czy lenistwo w domowym ciepłe? „I że Cię nie opuszczę aż do śmierci...” czy bardziej przyzwyczajenie i ucieczka od zmęczenia sobą?

Historia Beksińskich to prosta opowieść. Z naszego podwórka. O miłości – o jej poszukiwaniu i nieumiejętności wyrażenia. I o samotności – tak wielkiej, że staje się murem, przez który nikt nie może się przebić. O tym, że czasem bardzo chcemy, ale nie wychodzi. O tym, że życie czasami przypomina śmierć, a śmierć – życie.

Rok akademicki 2015/2016 w świetle patronatu naukowego

tekst: Marta Gorczowska

zdjęcia: arch. SP 159 Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Krakowie

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II regularnie obejmuje patronaty naukowe nad placówkami oświatowymi, w których propaguje swą działalność, zapraszając ich uczniów do współpracy. Do grona tych szkół należą krakowskie licea ogólnokształcące: XII im. Cypriana Kamila Norwida, XV im. Marii Skłodowskiej-Curie i IX im. Zygmunta Wróblewskiego oraz VII Liceum Ogólnokształcące w Tarnowie, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu i I Liceum Ogólnokształcące im. Króla Władysława Jagiełły w Dębicy.

W roku akademickim 2015/2016 dołączyła do nich Szkoła Podstawowa nr 159 Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Krakowie. Współkoordynatorkami projektu zostały dr Monika Borowska – z ramienia UPJPII i dyrektor SP 159 – s. mgr Wioletta Lubocka. Działania mają na celu prezentację UPJPII jako katolickiej instytucji naukowej, zapoznanie z historią Uniwersytetu, poszerzenie wiedzy uczniów o osobie patrona uczelni – Jana Pawła II oraz próbę odpowiedzi na pytanie o funkcję naszego uniwersytetu w życiu społecznym i religijnym.

W spotkaniu dla uczniów SP 159 obfitował zwłaszcza II semestr roku 2015/2016: 11 marca klasa VI odwiedziła studio telewizyjne, 30 marca przedstawiciele klas od III–VI uczestniczyli w panelu dyskusyjnym zatytułowanym *Co to jest nauka i jakie są jej korzenie?*, dla klasy III a 10 maja odbyły się warsztaty radiowo-telewizyjne, a 6 czerwca

klasy VI wzięły udział w prowadzonych przez dr. Roberta Piechowicza ćwiczeniach z logiki *Czy zdrowego rozsądku można się nauczyć?*

W działalność patronacką chętnie zaangażowali się studenci kierunku Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII, którzy pomogli udokumentować i przygotować dwa z wymienionych spotkań: dyskusję przeprowadzoną przez wykładowców UPJPII – s. dr hab. Emmanuèle Klich, s. dr Weronikę Dryl i dr. Roberta Piechowicza – oraz warsztaty radiowo-telewizyjne. Praca studentów podczas pierwszego spotkania polegała na stworzeniu krótkiego materiału telewizyjnego, relacjonującego jego przebieg. Drugie przedsięwzięcie stało się częścią autorskiego projektu studentek UPJPII (Dominiki Baraniec, Marty Gorczowskiej, Aleksandry Karkos i Kingi Wojnickiej) – kursu emisji głosu z logopedą medialnym pt. *Praktyczna nauka warsztatu radiowego* dla studentów pracujących w Radiu Bonus i JP2TV. Całość została zorganizowana dzięki funduszom przyznanym na ten cel przez Radę Kół Naukowych. Dla dzieci ze SP 159 organizatorki przewidziały dwie części: teoretyczną, czyli prezentację dotyczącą pracy dziennikarza, i praktyczną – udział w audycji radiowej, minikurs obsługi profesjonalnego sprzętu reporterskiego oraz nagranie wywiadów w studiu telewizyjnym.

Studenci chwalą powyżej opisane formy współpracy. Jak powiedziała jedna z uczestniczek działań, Sara Bounaoui: „Najbardziej zadowolona byłam z zajęć praktycznych. Dzięki nim uświadomiłam sobie moje mocne strony, co jest ważne podczas pracy nad sobą”. Wolontariusze zade-

klarowali już swój udział w wydarzeniach patronackich zaplanowanych na kolejny rok akademicki.

Daria Usyk, 5 b

Udział w panelu był dla mnie ciekawym doświadczeniem. Słuchałam z zainteresowaniem wykładu oraz pytań, które zadawali moi koledzy i moje koleżanki. Sama również zapytałam o to, czy możliwy byłby świat bez nauki. Odpowiedź pokazała mi, jak ważna jest nauka w życiu codziennym. Organizowanie paneli naukowych jest bardzo ważne, bo mamy wiele pytań. Są ludzie, którzy mogą odpowiedzieć na niektóre z nich.

Gabriela Tęcza, 1 klasa gimnazjum

Zajęcia dziennikarskie, w których uczestniczyłam razem z moją klasą w studiu Telewizji Studenckiej UPJPII, były bardzo ciekawe. Z zainteresowaniem słuchałam opowieści pani Pauliny o pracy dziennikarza. Wielką frajdą był widok koleżanki i kolegi przed kamerą. Kiedy przeszliśmy do studia telewizyjnego, mogłam zobaczyć etapy obróbki materiału dziennikarskiego. Największe wrażenie na mnie – jak i na całej mojej klasie – zrobił pobyt w green boksie.

Jako reprezentantka klasy 6 b brałam także udział w panelu dyskusyjnym, który odbył się w naszej szkole. Nie mogę powiedzieć, aby wszystko było dla mnie zrozumia-

łe. Zapadło mi w pamięć jednak to, co pan Robert mówił o funkcjonowaniu mózgu. Zainspirowana tym zadałam pytanie o źródło różnic w postrzeganiu tego samego zdarzenia przez różne osoby. Nie pamiętam dokładnie, jak je wówczas sformułowałam, ale tego ono dotyczyło. Zawsze będę wiedziała, co to jest hipoteza.

Miałam również szczęście uczestniczyć w ćwiczeniach prowadzonych dla szóstoklasistów przez dr. Roberta Piechowicza, który zwracał uwagę na logiczną stronę myślenia. Wszystkim nam się one spodobały. Logiczne łamigłówki, które zadał nam doktor, były ciekawe. Byliśmy dumni, że daliśmy sobie radę ze wszystkimi. Uważam, że spotkania takie warto organizować, bo poszerzają horyzonty.

Gabriela Kuczmańska, 1 klasa gimnazjum

W ramach współpracy UPJPII z naszą szkołą byłam razem z klasą w studiu telewizyjnym i brałam udział w zajęciach dziennikarskich, a także uczestniczyłam w ćwiczeniach z logiki prowadzonych przez dr. Roberta Piechowicza. Mam bardzo pozytywne wspomnienia. Wycieczki takie jak ta do studium telewizyjnego są bardzo cenne. Skłaniają do zastanowienia się nad przyszłym zawodem. Sprawiają również, że stajemy się bardziej ambitni i twórczy, uświadamiając sobie, że jeśli coś chcemy osiągnąć w życiu, musimy już teraz wkładać wysiłek, aby rozwijać swoje umiejętności. Podobał mi się sposób, w jaki pani Paulina opowiadała o pracy dziennikarza. Była szczerą. Nie przedstawiała samych plusów, ale mówiła również o ujemnych stronach bycia dziennikarzem. Ćwiczenia z logiki były ciekawe, bo prowadzone były bardziej w formie zabawy. Ja i moi koledzy bardzo lubimy rozwiązywać zagadki i je zadawać.

Alicja Janik, 4 a

W mojej pamięci dyskusja na temat: *Co to jest nauka i jakie są jej korzenie?* utrwaliła się jako spotkanie bardzo ciekawe i pouczające. Szczególnie ważna była dla mnie możliwość swobodnego zadawania pytań i słuchania interesujących odpowiedzi i wyjaśnień dotyczących nauki. Chciałabym częściej uczestniczyć w takich naukowych warsztatach.

Emilia Kubica, 4 a

W radiu Bonus było super. Najbardziej podobało mi się, gdy stałam przed kamerą i udzielałam wywiadu. Wszyscy dobrze się bawiliśmy. Zobaczyliśmy, jak to jest po drugiej stronie... Gdy w aucie słucham radia, jadąc do szkoły, teraz łatwiej mogę sobie wyobrazić, co robią ludzie, którzy nadają program.

Antoni Strona, 6 b

Moim zdaniem organizowanie paneli naukowych w szkołach jest potrzebne, ponieważ spotkanie i rozmowa z naukowcami uczy i daje wiele do myślenia. Dla mnie udział w panelu na temat nauki był bardzo ważnym wydarzeniem. Uświadomił mi, że to, czego uczę się w szkole, jest jedynie fragmentem wiedzy. Poza tym rzeczywistość jest tak bogata, że wiele rzeczy czeka jeszcze na odkrycie.

Zosia Borowska, 4 a

Moim zdaniem bardzo dobrze jest spotykać się z naukowcami i studentami. Mamy kontakt z tym, czego jeszcze nie nauczyliśmy się w szkole. To bardzo pogłębia naszą wiedzę. Wiele radości sprawiły mi przygotowane przez studentów zajęcia w radiu i telewizji. Zachęcili mnie do tego, żebym studiowała właśnie na UPJPII. ■

Przyjść, posłuchać i zostać

tekst: Marta Woźniak, Żaneta Wełna
zdjęcia: Krzysztof Mleczeko

Od blisko trzydziestu lat uświetnia najważniejsze uroczystości Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, krakowskiego i polskiego Kościoła. Chór Psalmodia to nie tylko laureat wielu rodzimych prestiżowych nagród, ale też uznana marka na światowej scenie muzyki klasycznej i re-

ligijnej. Chórzyści przypominają o całorocznej rekrutacji, zachęcając do dołączenia do zespołu.

Chór Psalmodia Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie rozpoczął swoją działalność w 1988 roku. Dyrygentem został ówczesny student trzeciego roku

krakowskiej Akademii Muzycznej. Do dzisiaj dr hab. Włodzimierz Siedlik, prof. UPJPII, przewodzi naszemu uniwersyteckiemu chórowi. „Przez cały czas zespół miał znakomych dyrygentów, solistów, akompaniatorów. Przez ostatnie lata pracują z nami wybitne osobistości. Chór żeński prowadzi dr Katarzyna Śmiałkowska, męski Janusz Wiergacz, a akompaniuje Marek Pawełek. Emisję głosu w zespołach jednorodnych prowadzą Elżbieta Król-Dryja i Marcin Wasilewski-Kruk. Prezesem zespołu jest Karolina Rehorowska” – wylicza prof. Siedlik.

Rokrocznie chór Psalmodia śpiewa w kilku ważnych koncertach i bierze udział w wielu konkursach. „W poprzed-

nim roku śpiewaliśmy koncert z Andream Bocellim. Część chóru brała udział w obchodach Światowych Dni Młodzieży – mówi Karolina Rehorowska. – Współpracujemy również z wielkimi autorami i twórcami, jak na przykład Romuald Twardowski czy Bartosz Chajdecki”.

Psalmodia koncertuje w różnych częściach Europy, między innymi w Hiszpanii, Szwecji, Bułgarii czy we Włoszech.

W tym roku najważniejszym celem chóru jest udział w Międzynarodowym Kongresie Pueri Cantores w Rio de Janeiro. W międzyczasie Psalmodia będzie śpiewać koncerty pasyjne w Niedzielę Palmową w kościele św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny i w kościele św. Agnieszki. Jesienią zespół planuje wydać płytę.

Jak podkreśla dyrygent prof. Siedlik, wielogodzinne próby i koncerty to niezwykle ciężka praca, która przynosi jednak ogromną satysfakcję. „Chórzyści powinni przejawiać stuprocentowe zaangażowanie. Najcenniejsze dla nas jest to, gdy po występie jesteśmy nim usatysfakcjonowani” – dodaje dr Katarzyna Śmiałkowska.

Spotkania chóru Psalmodia odbywają się w budynku dydaktycznym przy ulicy Bernardyńskiej 3 we wtorki, środy i czwartki w godzinach 19:00-21:00. Nie wszyscy jego członkowie mają wykształcenie i doświadczenie muzyczne, jednak zyskują je w trakcie prób, korepetycji, lekcji emisji głosu i koncertów. „Żeby dołączyć do chóru, należy zgłosić swój udział i przyjść na egzamin. Nie jest on trudny, jednak trzeba mieć trochę poczucia rytmu, dobry słuch i głos” – zachęca prof. Siedlik. Rekrutacja do Psalmodii trwa cały rok, a osoby chcące do niej dołączyć mogą zgłaszać się w godzinach prób. ■

Doktorant na Borneo

tekst: Tomasz Burdzik

zdjęcia: Tomasz Burdzik, Grace Franita Kusuma Wardhani

Jestem doktorantem w Katedrze Bioetyki Wydziału Filozoficznego UPJPII, gdzie pod opieką naukową ks. dr. hab. Tadeusza Biesagi SDB, prof. UPJPII przygotowuję rozprawę doktorską.

Moje zainteresowania naukowe nie dotyczą wyłącznie zagadnień etycznych – mają charakter interdyscyplinarny, łącząc się z prywatną pasją, a mianowicie podróżowaniem. Podróżowaniem niecodziennym – do miejsc, których trudno by szukać w katalogach biur podróży. Miejsc, w których niewielu odważy się postawić nogę. Miejsc, które mimo znacznej odległości od Polski są tak bliskie mojemu sercu. Miejsc, gdzie wciąż żyją plemiona, które mimo wszechogarniającej nowoczesności, napierającej coraz bardziej w głąb lasów, starają się dochować wierności tradycji. To wszystko jest moim udziałem i świadczy o tym, że „dla chcącego nic trudnego”.

Żyjąc wśród tubylców, poznaję realia życia z perspektywy mieszkańca, nie turysty odgradzonego murami hoteli oraz bramami od codzienności, która często nie przypomina rajskich obrazków znanych z filmów czy czasopism podróżniczych. W szczególności upodobałem sobie Azję, którą nie tylko odwiedzam, lecz w której mam również grono przyjaciół, której poświęcam swoje prace naukowe, łącząc

teorię wyniesioną z lektury książek z doświadczeniem obserwatora miejsc, w których przebywam.

Sentymentem darzę Indonezję, najludniejsze państwo muzułmańskie na świecie, archipelag ponad 17 tysięcy wysp, na którym ludność posługuje się ponad 300 lokalnymi językami. Dość wspomnieć o najnowszych pobytach na Borneo, na którym przebywałem kilka miesięcy w zeszłym roku akademickim. Żyłem m.in. wśród plemienia Dajaków, aktywnie spędzałem czas, nie tylko podziwiając piękno przyrody, ale również prowadząc zajęcia w indonezyjskich szkołach, promując naszą kulturę oraz obyczaje, egzotyczne dla mieszkańców tropików. I odwrotnie – wracając do Polski, dzielę się zdobytymi doświadczeniami poprzez prelekcje czy też wystawy zdjęć z odbytych podróży.

Mówiąc o Indonezji, muszę wspomnieć o osobie ks. prof. dr. Franza Magnisa-Suseno SJ, czołowego indonezyjskiego katolickiego filozofa, który w czasie mojego pierwszego pobytu w Indonezji udzielił mi cennych wskazówek, ułatwiających zrozumienie pluralistycznego społeczeństwa.

Etyka ukierunkowuje na moralny charakter podejmowanych działań, zaś kontakt z innymi kulturami stanowi zekwipowanie z systemami obyczajowymi odmiennymi od tych, z którymi mamy do czynienia na co dzień; ocena tych sa-

mych zachowań może być odmienna, co czyni odkrywanie innych kultur intrygującym.

Jak widać na moim przykładzie, można łączyć aktywność naukową z hobby, które łączą się w nierozdzielną ca-

łość. Moja aktywność – co mnie cieszy – została dostrzeżona i nagrodzona m.in. stypendiami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe czy też Ministerstwa Kultury i Edukacji Republiki Indonezji. ■

Pielgrzymka po sanktuariach Europy

Czechy–Austria–Italia–Francja–Hiszpania–Monaco–Andora

tekst: Józefa Krzydwińska

Na piękną pielgrzymkę po sanktuariach Europy wyruszyliśmy w sierpniu 2016 roku. Podróż przez malownicze Czechy trwała bez zakłóceń. Jednak podczas przejazdu przez Austrię spotkała nas niemiła niespodzianka – wążenie autokaru wraz z pasażerami. Pasażerowie ważyli za dużo, więc trzeba było zapłacić mandat. Pozostała droga przebiegła bez incydentów. Kiedy wjechaliśmy do Włoch, przemierzaliśmy kilometry w stronę pięknego miasta – Turynu. Po drodze malował się widok urokliwych małych włoskich miasteczek, widzianych z autokaru. W Turynie zobaczyliśmy świętą rzecz, jaką jest całun turyński, najwierniejszy świadek zmartwychwstania. Do dziś budzi kontrowersje i wciąż stanowi tajemnicę dla kolejnych badaczy. Co ciekawe, wszyscy badający całun wykluczają fałszerstwo. Dla nas, pielgrzymów, było to największe przeżycie. Z Włoch wjechaliśmy do Francji. Przejechaliśmy przez

Burgundię, malowniczy rolniczy region Francji, słynący z produkcji win. Winnice ciągną się wąskim pasem od miasta Dijon po Lyon, obejmując obszar 45 tysięcy hektarów. Tranzytem przejechaliśmy do Costa Brava, region turystyczny w północno-wschodniej Hiszpanii, rozciągający się wzdłuż wybrzeża Morza Śródziemnego. Od lat Costa Brava, czyli prawdopodobnie najbardziej urozmaicone krajobrazowo fragmenty wybrzeża Hiszpanii, jest numerem jeden hiszpańskiego ruchu turystycznego. Brzeg morza wraz z ciekawymi okolicami Girony czy Figuers tworzą cudowny trójkąt pomiędzy Barceloną, przylądkiem Creus a szczytami katalońskiej części Pirenejów. Wypoczywaliśmy na pięknych plażach i spacerowaliśmy po bardzo grubym piasku, przypominającym żwir. Wieczorem podziwialiśmy występy zespołów hiszpańskich i tamtejszy folklor. Zwiedzaliśmy Barcelonę i jej najciekaw-

sze zabytki – kościół Sagrada Familia, czyli świątynia pokutna świętej rodziny, to rozpoznawalny na całym świecie symbol Barcelony, zaprojektowany przez wybitnego architekta Gaudiego. Później była wędrówka przez gotycką dzielnicę Cosa Mila, gdzie na Placu del Rei, czyli placu królewskim, znajduje się drugi najbardziej znany budynek w Hiszpanii – średniowieczny Palau Reial Major, czyli pałac królewski. Zobaczyliśmy też wzgórze Montjuic – szerokie wzniesienie, z którego rozpościera się widok na port, La Ramblę w Barcelonie – długą i krętą aleję przebiegającą przez stare miasto. Podziwialiśmy też Park Güell, zaprojektowany przez Gaudiego. Barcelona jest też znana z drużyny piłki nożnej, a co za tym idzie ma duży przepiękny stadion w środku miasta. Pozostał niedosyt i żal, chciałoby się pozostać tam dłużej. Wyjeżdżając z Barcelony i opuszczając piękną Hiszpanię, udaliśmy się w stronę Andory, małego księstwa leżącego w Pirenejach między Hiszpanią

a Francją. Stamtąd podążyliśmy do Francji i do miejsca objawień Matki Bożej – Lourdes. Tu spacerowaliśmy śladami św. Bernadetty. Zobaczyliśmy jej parafialny kościół i dom rodzinny. Byliśmy w grocie Massabielle, gdzie znajduje się figurka Matki Bożej i źródło, z którego wypływa woda. Wieczorem odbyła się procesja światła, podczas której odmawialiśmy różaniec. O 6 rano uczestniczyliśmy we mszy świętej w języku polskim. W tym miejscu należy nadmienić z wdzięcznością, że przez całą pielgrzymkę codziennie odprawiali dla nas msze święte nasi księża towarzyszący nam w podróży. Z Lourdes jechaliśmy malowniczym wybrzeżem w stronę księstwa Monako – to po Watykanie drugie z najmniejszych państw na świecie. Pozwoliliśmy sobie na krótki spacer uliczkami tego królestwa kasyn i hazardu. Z Monako wyruszyliśmy do Polski. Pielgrzymka była cudowna, obfitująca w niezapomniane chwile. Dziękujemy. ■

Erasmus+ w Chorwacji

tekst i zdjęcia: Mariczka Sochatska

Nazywam się Mariczka Sochatska, po ukończeniu pierwszego roku studiów doktoranckich miałam, dzięki programowi Erasmus, wspaniałą możliwość odbycia praktyk zagranicznych w Chorwacji, dokładnie w instytucji Zajednica Molitva i Riječ. Ta instytucja rozwija kierunek duchowej te-

rapii, czyli hagioterapię. To bardzo ważny dla mnie temat, ponieważ piszę pracę doktorską o terapii. Hagioterapia jest młodą nauką, która intensywnie się rozwija i już przynosi fantastyczne efekty – może pomóc rozwiązać poważne problemy ludzi, z którymi nie radzą sobie psychoterapia czy psy-

chiatra. W czasie praktyki miałam możliwość zapoznania się z historią powstania i rozwoju hagioterapii, dowiedziałam się, czym w ogóle tak naprawdę jest hagioterapia, jaka jest struktura tej młodej nauki i jakie są możliwości praktycznego jej wykorzystania. Spotkałam bardzo miłych, życzliwych ludzi, którzy dzielili się ze mną swoimi doświadczeniami związanymi z tym rodzajem terapii. Mogłam również zwiedzić różne rejony Chorwacji, gdyż praktykę miałam aż w trzech centrach hagioterapii – w Sławonskim Brodzie (na granicy z Bośnią), w Splicie (Dalmacja, pałac Dioklecjana, morze) i w Zagrzebiu (stolica Chorwacji). Zyskałam jeszcze jedno, nieoczekiwane dla mnie doświadczenie – po dwóch miesiącach nauczyłam się nieco języka chorwackiego i mogłam już nie tylko rozumieć, powoli czytać, ale i mówić po chorwacku.

Przygotowanie dokumentów Erasmus jest dość skomplikowane, ale studenci UPJPII mają szczęście, bo na tej uczelni pracują cudowni ludzie odpowiedzialni za program Erasmus, którzy podtrzymują na duchu, oferują pomoc, konsultują, towarzyszą w całym procesie przygotowania i przebiegu praktyki, a w rezultacie tych działań wszystko udaje się załatwić bez problemów.

Serdecznie dziękuję pracownikom Erasmus za wsparcie, za sumienną i rzetelną pracę, za pomoc w realizacji praktyki w Chorwacji. Już planuję następną praktykę Erasmus i polecam wszystkim – to wspaniała możliwość! ■

Wspomnienie świątecznych spotkań

Orszak św. Mikołaja z wizytą na UPJPII

tekst: Anna Urbańczyk, Justyna Lusio

Przed wielu laty, w niewielkiej krainie,
żył sobie człowiek, który do dziś słynie.
Był on biskupem, w niebogatym mieście
i służył Bogu całym sobą wreszcie...

Zgodnie z tradycją 6 grudnia także w progach naszej uczelni zagościł św. Mikołaj. Jest to dobry znak, świadczący o tym, że zarówno władze, wykładowcy, pracownicy, jak i studenci byli grzeczni i zasłużyli na słodkie prezenty. Przecież gdyby tak nie było, nie zareagowałyby tak ochoczo i pięknie na zaproszenie samorządu studenckiego.

Najpierw było słycać dzwoneczki, potem donośne „Ho, ho, hooo...!” i pojawił się on – nasz ukochany św. Mikołaj! Wszyscy serdecznie powitali ekipę Mikołaja. Gość z dalekiej Północy wywołał wiele radości i uśmiechu na naszych twarzach. Pewnie niejednemu z nas powróciły wspomnienia z dzieciństwa i tak przez chwilę mogliśmy poczuć się jak dzieci.

Przypominamy, że mikołajki to święto bardzo stare. Już w okresie średniowiecza utarł się zwyczaj obdarowywania dzieci prezentami. Mało kto wie, że do XIX wieku imieniny św. Mikołaja były na ziemiach polskich dniem wolnym

od pracy. Może kiedyś znów tak będzie...? Mamy nadzieję, że jak w tym roku, tak i w przyszłym Mikołaj zaszczyca nas swoją obecnością. ■

Mikołaj wśród słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku

tekst: Irena Szlachta

zdjęcia: Jerzy Dominik Snopiński

Jako że Mikołaj postanowił przybyć do nas 8 grudnia, a więc w święto Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny, spotkanie rozpoczęła Eucharystia sprawowana przez prodziekana Wydziału Teologicznego i dyrektora Uniwersytetu Trzeciego Wieku ks. dr. hab. Jana Dziedzica, prof. UPJPII. W homilii nawiązał on do postaci Maryi, ukazując trzy istotne aspekty życia, w których streszczała się Jej postać. Są to: wiara, służba i misja. Homileta zachęcał do naśladowania Matki Bożej i życzył, aby słuchacze wytrwali w pracy nad sobą, budowali w sobie wiarę, ducha służby i gotowość do misji. Przypomniawszy również postać św. Mikołaja, będącego wzorem, jak przeżyć życie w sposób godny.

Słowa podziękowania celebrians skierował do chóru słuchaczy prowadzonego przez panią Alicję Wolińską za piękną oprawę muzyczną uroczystości oraz do wszystkich osób zaangażowanych w organizację spotkania z Mikołajem. Równocześnie wspomniawszy, że UTW UPJPII rozpoczął w bie-

żącym roku akademickim już szósty rok swego funkcjonowania i wychodząc naprzeciw potrzebom seniorów, stara się obok swej podstawowej formy działalności dydaktycznej, jaką są wykłady, poszerzać i inne oferty, m.in. turystyczną i kulturalną. Nawiązał do odbytej w dniach 6–13 listopada 2016 roku pielgrzymki słuchaczy UTW do Ziemi Świętej. Planowana od kilku lat, zrealizowana została na zakończenie obchodów jubileuszu pięciolecia istnienia Uniwersytetu Trzeciego Wieku na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Po mszy świętej do wypełnionej przez słuchaczy kaplicy wkroczył oczekiwany Mikołaj z prezentami, którymi przy aktywnej pomocy ks. dyrektora UTW obdarował wszystkich zebranych. ■

Opłatek pracowników z księdzem kardynałem Stanisławem Dziwiszem

zdjęcia: Krzysztof Mleczek

Spotkanie opłatkowe pracowników naukowych, administracji i Biblioteki UPJPII odbyło się przy ul. Bernardyńskiej 3. Swoją obecnością zaszczylił wspólnotę akademicką UPJPII kardynał Stanisław Dziwisz, który przed tradycyjnym połamaniem się opłatkiem zwrócił się do obecnych, wyrażając wdzięczność za 11 lat uczestnictwa w życiu uczelni jako jej wielki kanclerz. Wspomniawszy także o wiele wcześniejszych swoich związkach z uczelnią:

„Pragnę zwrócić się do środowiska Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w tym szczególnym momencie zakończenia mojej posługi w archidiecezji krakowskiej... Drodzy uczestnicy spotkania opłatkowego, pragnę gorąco podziękować Bogu za 11 lat współpracy z naszą uczelnią. Z woli ojca świętego Benedykta XVI miałem przywilej uczestniczyć w rozwoju najpierw Papieskiej Akademii Teologicznej, a od 2009 roku Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Razem z wami współtworzyłem środowisko naukowe Krakowa i Polski. Do tego środowiska należałem przez moje studia teologiczne w Krakowie, które

przygotowały mnie do święceń kapłańskich, a potem przez studia specjalistyczne z liturgiki. Na Papieskiej Akademii Teologicznej obroniłem doktorat.

Papież Benedykt XVI, pamiętając o woli ojca świętego Jana Pawła II, erygował Uniwersytet Papieski, noszący imię jednego z największych Polaków. Dziś razem z wami mogę się cieszyć uczelnią, która ma pięć wydziałów w Krakowie i jeden w Tarnowie. Dziękujemy Bogu za to bogactwo życia akademickiego i studentów.

Dziękując Bogu za dar Uniwersytetu Papieskiego, za was wszystkich, zwracam się do was ze szczególnym słowem pozdrowienia bożonarodzeniowego. Cieszę się, że mogę być z wami jeszcze raz i dzielić się opłatkiem na znak chrześcijańskiej miłości...

Gest łamania się białym opłatkiem w przeddzień Świąt Bożego Narodzenia wychodzi ponad wszystkie nasze trudności i problemy. O tym geście mówił ojciec święty Jan Paweł II w czasie wigilijnej audiencji dla rodaków w 1986 roku: «Łamiemy się opłatkiem. Jest to wzruszająca tradycja. Ma swe znaczenie od wieków [...] Chleb wigilijny, opłatek,

nie jest Ciałem Pana jak Hostia eucharystyczna, ale jest – podobnie jak sakramentalne Ciało Pana – wezwaniem do braterstwa, do solidarności, do miłości, do pojednania» (ORp, 11–12/1986).

Gest podzielenia się białym opłatkiem niesie ze sobą życzenia pokoju w sercu oraz pokoju i miłości we wspólnocie Uniwersytetu Papieskiego.

W czasie tegorocznego łamania się opłatkiem dziękujemy za Światowe Dni Młodzieży: za obecność ojca świętego Franciszka, za biskupów i księży. Przede wszystkim dziękujemy za tak wielką rzeszę młodych z całego świata, którzy wypełnili ulice naszych miast i wiosek, przywożąc do naszej ojczyzny radość i optymizm ludzi młodych. Ufamy, że dobro zasiane w sercach tylu młodych będzie owocować w ich życiu [...].

Bądźcie uczniami i uczennicami Jezusa prostego i ubożego, świadcząc o Jego miłości w swoich wspólnotach i wszędzie tam, gdzie was Chrystus posła: w domu, na uniwersytecie, w szkole, w szpitalu, odwiedzając chorych i samotnych...» ■

Opłatek studentów

tekst: Justyna Lusio

zdjęcia: Krzysztof Mleczko

Jest taki dzień, tylko jeden raz do roku.
Dzień, zwykły dzień, który liczy się od zmroku.
Jest taki dzień, gdy jesteśmy wszyscy razem.
Dzień, piękny dzień, dziś nam rok go składa w darze.

Powyższe słowa z utworu Czerwonych Gitar doskonale wpisują się w atmosferę naszego ogólnouczelnianego spotkania opłatkowego. To już drugi rok spotykamy się wszyscy razem – władze uczelni, wykładowcy, studenci – by wspólnie kontemplować tajemnicę wcielenia Syna Bożego.

20 grudnia zebraliśmy się przy stole eucharystycznym w naszej kaplicy, ażeby nasycić się Jego Ciałem i Krwią. W przeżywaniu tych świętych misterii towarzyszył nam akademicki chór Psalmodia pod batutą prof. Włodzimierza Siedlika. Chórzyści zaprezentowali kilka aranżacji najpięk-

niejszych polskich kolęd i pastorałek. Do refleksji skłonił nas także ks. dr Andrzej Kielian w wygłoszonej przez siebie homilii. Przypomniwał o odwadze i pokorze Maryi w przyjęciu posłannictwa anioła Gabriela.

Tak nasyceni duchowo, przy blasku lamp i muzyce, mogliśmy rozpocząć nasze spotkanie z drugim człowiekiem i połamać się opłatkiem. Szept serdecznych, ciepłych słów, dźwięk łamanego opłatka, odgłosy ludzkich śmiechów, mocny uścisk dłoni, głębokie spojrzenie w oczy, zapach barszczu, pierogów i aromat ciast... Na taką atmosferę czekaliśmy niemalże cały rok! A do tego występ zaprzyjaźnionego zespołu Skalni, który dzięki swej góralskiej muzyce porывał do wspólnego kolędowania. Ach, co to był za wieczór...!

Należy nadmienić, że nie przybrałby on takiej formy, gdyby nie zaangażowanie nas wszystkich. Składamy serdeczne podziękowania władzom uczelni: za przychyłność i zaufanie, jakimi nas jako organizatorów wydarzenia obdarzono, a w szczególności za obecność. Opiekunowi samorządu studenckiego mgr Celinie Budzowskiej za zaangażowanie i wsparcie cennym doświadczeniem. I wam, drodzy studenci, za wszelkiego rodzaju pomoc w przygotowaniach. Wszyscy razem tworzymy jedną wielką rodzinę Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Starajmy się, by atmosfera ciepła, ludzkiej życzliwości i otwartości gościła w naszych sercach każdego dnia. Nie czekajmy ze słowami „dziękuję”, „przepraszam”, „proszę” do tego jednego dnia w roku, bo jak powiedział patron naszej uczelni: „Wczoraj do ciebie nie należy, jutro niepewne... Tylko dziś jest twoje”. ■

Spotkanie opłatkowe słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wiek

tekst: Irena Szlachta

zdjęcia: Jerzy Dominik Snopiński

Okres Świąt Bożego Narodzenia to tradycyjny czas spotkań opłatkowych. Nie mogło takiego wydarzenia zabraknąć i w tym roku akademickim w środowisku słuchaczy UTW UPJPII.

Spotkanie odbyło się 5 stycznia 2017 roku. Uroczystość rozpoczęła Eucharystia odprawiona w kaplicy przy ul. Bernardyńskiej 3. Mszy św. przewodniczył ksiądz rektor UPJPII, prof. dr hab. Wojciech Zyzak. Koncelebransem był prodziekan Wydziału Teologicznego, a równocześnie dyrektor UTW, ks. dr hab. Jan Dziedzic, prof. UPJPII, który wygłosił również homilię. Podkreślił w niej, że sam gest łamania się opłatkiem wzywa do respektowania wartości, a opłatek jest syntezą doczesności i wieczności. W opłatku zawiera się imperatyw, który wyznacza pytanie: kim jestem, a kim powinienem się stać? W odpowiedzi rozwinięte zostały trzy pojęcia: tożsamość, rozwój i relacje.

Tożsamość chrześcijańska wywodzi się z Betlejem, gdzie narodził się Jezus. Może być ona jednak zagrożona. W Betlejem zagrożeniem był Herod. Dziś jest nim duch tego świata, który jest inny niż duch Jezusa. Świat może pozbawić człowieka tożsamości. Historia chrześcijaństwa mówi jednak o faktach obrony tożsamości, czego przykładem mogą być męczennicy, którzy woleli oddać życie, niż porzucić Chrystusa. Natomiast rozwój oznacza, że to my mamy narodzić się dla Chrystusa.

Narodzenie się w nas nowego człowieka trwa często latami. Najważniejszym zwyczajem w życiu człowieka jest to odniesione nad samym sobą. Poprzez relacje wyraża się w tym kon-

tekście przekonanie, że opłatek, chleb nie różnicuje ludzi. Spożywa go zarówno człowiek bogaty jak i biedny. Jednak chleb może być świeży i dobrze wypieczony, ale może być również zakalcem. Trzeba, abyśmy byli dla bliźnich takim dobrym chlebem.

Dzielenie się opłatkiem wyraża również dawanie. Podając chleb, stajemy się bezinteresownym darem z siebie. Człowiek wart jest tyle, ile uczyni dla innych. Gest łamania się opłatkiem symbolizuje także, że jesteśmy razem: ty należysz do mnie, a ja do ciebie.

Konkludując rozważania, homileta wskazał na tabernakulum. Jezus tworzy i doskonali naszą tożsamość. Pomaga w indywidualnym rozwoju. Buduje również wspólnotę bez dyskryminacji kogokolwiek.

Na zakończenie mszy świętej ksiądz rektor Wojciech Zyzak oraz ksiądz Jan Dziedzic złożyli zebrany życzenia.

Podziękowano również wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania uroczystości.

W świąteczny nastrój uczestników spotkania wprowadziły kolędy śpiewane przez chór słuchaczy UTW, prowadzony przez panią Alicję Wolińską oraz zespół ze Skawiny, związany również z naszym UTW. Do śpiewu kolęd chętnie włączyli się obecni na sali słuchacze. Po Eucharystii i wspólnym śpiewaniu kolęd w kaplicy, uczestnicy spotkania prowadzeni przez gwiazdę betlejemską przeszli do refektarza. Tam odbyło się dalsze kolędowanie, wzajemne składanie życzeń i łamanie się opłatkiem. Czekał również poczęstunek przygotowany wcześniej przez słuchaczki UTW. Atmosfera panująca na sali świadczyła, że spotkanie było udane i spełniło swój duchowy i integracyjny cel. ■

Kolędnicy na UPJPII

tekst i zdjęcia: Marta Mastyło

Ileż grup kolędniczych przewinęło się przez budynek przy ul. Kanoniczej 25! Słysząc było gromko wyśpiewywane kolędy, bo jakże inaczej mogłoby być, gdy radosne pieśni płynęły z kilkudziesięciu gardeł i tyluż samo serc kleryków z sąsiadującego z uniwersyteckim budynkiem Krakowskiego Seminarium Duchownego. Niejeden z uczestników przybył uzbrojony w ulubiony instrument... Stare mury aż lekko drżały! Innym zaś razem pragnęła u boku ks. rektora pokolędować młodzież z Kamesznicy z diecezji bielsko-żywieckiej (tę grupkę kolędników udało się na szczęście na zdjęciu pomieścić). I tak właśnie nam umilano w rektoracie poświęcony czas. ■

Nasze sukcesy

Nagrody i sukcesy pracowników naukowych

Monografia o. **Tomasza Gałuszki**, dominikanina, prof. UPJPII, zdobyła II nagrodę w konkursie im. prof. Stefana Kuczyńskiego organizowanym przez Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk. Nagrodę o. Gałuszka otrzymał za książkę *Henry Harrer's Tractatus contra Beghardos. The Dominicans and Early Fourteenth Century Heresy in Lesser Poland*.

Dr hab. Małgorzata Duda, kierownik Katedry Etyki Pracy Socjalnej

na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII została Aniołem Interwencji Kryzysowej, ale to tylko jedna ze sfer działalności pani profesor, która w ostatnim czasie została doceniona. Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach honoruje dyplomem Anioła Interwencji Kryzysowej za szczególne zasługi, współpracę i przyczynianie się do rozwoju placówki.

Profesor Małgorzata Duda została też powołana na członka Rady ds. Po-

lityki Senioralnej przy Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Polityka senioralna staje się jednym z priorytetów w Polsce, stąd pojawiła się potrzeba powołania Rady jako organu opiniotwórczo-doradczego. Inauguracyjne posiedzenie Rady ds. Polityki Senioralnej odbyło się 18 maja w MRPiPS. Minister Elżbieta Rafalska wręczyła nominacje członkom Rady, powołanym spośród 200 kandydatów. ■

Pracownicy Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII powołani do medialnych rad programowych

Rada Mediów Narodowych powołała do składu Rady Programowej TVP Kraków **ks. dr. hab. Michała Drożdża**, **prof. UPJPII** oraz **dr. hab. Krzysztofa Gurbę**. Do składu Rady Programowej Radia Kraków powołano **dr. Klaudię Cymanow-Sosin**.

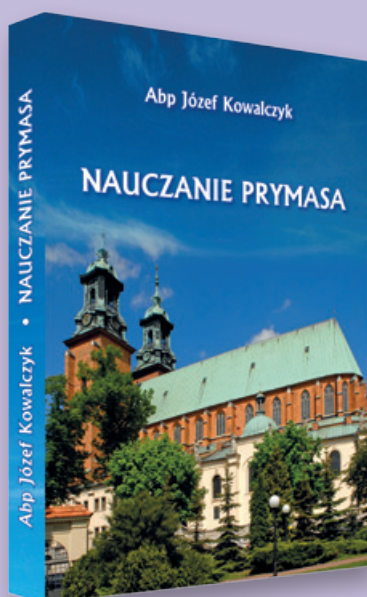
Red. Witold Gadowski został doceniony przez studentów nominacją do nagrody MediaTory za film *Insha Allah. Zginiecie jak wszyscy niewierni*, obrazujący obecną sytuację na Bliskim Wschodzie.

28 lutego 2017 w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie odbyło się spotkanie Kapituły

Programu Kobieta Charyzmatyczna. Do tytułu nominowano prawie sto pań, które wyróżniają się na polu gospodarki, kultury i sztuki, sportu, nauki oraz działalności społecznej. Wśród uhonorowanych tytułem „Kobieta Charyzmatyczna” jest **dr. Maria Łuszczczyńska**, adiunkt w Katedrze Etyki Pracy Socjalnej Instytutu Pracy Socjalnej Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, wyróżniona w kategoriach Kobieta w nauce oraz Kobieta społeczna. Tytuły zostały wręczone 20 marca 2017 roku, podczas konferencji w krakowskim Teatrze Bagatela. ■

Abp Józef Kowalczyk, *Nauczanie Prymasa*,
red. o. Zdzisław Gogola OFMConv, Kraków 2016

Kościół katolicki spełnił ważną rolę w kształtowaniu polskiego społeczeństwa obywatelskiego i kultury moralnej demokratycznej Polski, także w nowej rzeczywistości demokratycznego państwa i budowaniu tożsamości narodu polskiego. Publikacja abp. Józefa Kowalczyka *Nauczanie Prymasa* stanowi cenny zbiór wypowiedzi z okresu jego prymasostwa i pełnienia urzędu ordynariusza gnieźnieńskiego w latach 2010–2014. Zgromadzony materiał podzielony został na dwie grupy: *Wywiady prasowe i wypowiedzi* oraz *Listy pasterskie i okolicznościowe*. Redaktor Zdzisław Gogola OFMConv wzbogacił książkę swoim wstępem, biogramem prymasa oraz cennym artykułem ks. Józefa Wilka na temat prymasostwa w Polsce w dwudziestym stuleciu. Galeria fotograficzna, indeks osób, a także aneksy uzupełniają główny materiał źródłowy. Tak zbudowana publikacja wydaje się przystępna; wskazuje na szerokie spektrum działalności prymasa. W publikacji można znaleźć odpowiedź na wiele pytań i wątpliwości, z jakimi borykają się katolicy w Polsce. Bez wątpienia zebrany materiał źródłowy może być dla czytelników lekcją budowania zdrowej kultury, uczyć dialogu oraz szacunku dla współrozmówcy. Podczas lektury niniejszej publikacji czytelnik uświadamia sobie troskę prymasa Kowalczyka o kontynuację rewolucji moralnej – sumienia, jaka dokonana się po 1989 roku, a powinna prowadzić do normalności życia. Odkrywa niektóre treści związane z najnowszą historią polskiego Kościoła, uczy krytycyzmu i ostrożności wobec ataku idei liberalnych, ateistycznych. Niniejsze źródło drukowane prostuje także wiele zniekształconych wątków przeszłości, które niejednokrotnie zaciemniają prawdziwy obraz minionych wydarzeń. Nie ma wątpliwości, że w czasie kiedy znajomość historii, zwłaszcza najnowszej, jest bardzo słaba, jak pisze autor: „prawda przechodzi przez ogień nietknięta” i pozostaje zdrowym elementem budowania wspólnoty Kościoła. (Rafał Antoszczuk OFMConv)

Urszula Perkowska, *Ksiądz Profesor Władysław Chotkowski (1843–1926).
Historyk Kościoła, działacz społeczny i homileta*, Lwów–Kraków 2016 (seria
Studia do Dziejów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego,
t. 22), red. naukowy ks. Józef Wołczański

Ksiądz prof. Władysław Chotkowski zaliczany jest do grona najwybitniejszych historyków Kościoła w Polsce. Wywodził się z Poznańskiego, po święceniach kapłańskich studiował w Niemczech i we Włoszech, ale zaangażowanie na polu społeczno-narodowym przypłacił wydaleniem z obszaru zaboru pruskiego. Przeniósł się wówczas do Krakowa, gdzie objął Katedrę Historii Kościoła na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego (1881–1910). Tam pełnił funkcję dziekana fakultetu, w roku akademickim 1891/92 rektora, a jego naukowe walory doceniła Akademia Umiejętności, powołując go w skład swoich członków. Ponadto w latach 1885–1897 sprawował mandat poselski do wiedeńskiej Rady Państwa, zasiadał w gronie radnych Krakowa oraz należał do Krakowskiej Kapituły Katedralnej. Na gruncie krakowskim zasłynął jako natchniony kaznodzieja, zabierający chętnie głos m.in. podczas uroczystości patriotyczno-narodowych. Nade wszystko jednak pasją jego życia stanowiła praca dydaktyczno-naukowa. Opublikował liczne rozprawy na temat dziejów reformacji, kasaty unii w imperium rosyjskim, szkolnictwa i oświaty XVI–XVII wieku. Zajmował się edytorstwem źródeł, a nade wszystko zdobył uznanie jako autor monumentalnych opracowań poświęconych represyjnej polityce władz austriackich wobec Kościoła i zakonów w Galicji. Te ostatnie z wymienionych prac wydają się najcenniejsze, bo zostały oparte na gruntownej kwerendzie w cesarskich archiwach Wiednia.

Wszystkie owe kręgi tematyczne uwzględniła w swej monografii prof. Urszula Perkowska, dodając jeszcze obszerną bibliografię podmiotową, wybór ilustracji oraz szczegółowe indeksy. Praca stanowi pierwszą próbę pełnej prezentacji losów, a zarazem ważnych dokonań życiowych Wielkopolanina, który jakby z przypadku trafił na grunt krakowski, wnosząc twórczy wkład w dzieje polskiej nauki XX stulecia. (ks. Józef Wołczański)

Błogosławiona Klara Ludwika Szczęsna, scenariusz i realizacja Joanna Adamik, Kraków 2015 (DVD)

7 lutego 2016 roku minęła setna rocznica śmierci Klary Ludwiki Szczęsnej, współzałożycielki Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego, założonego z Józefem Sebastianem Pelczarem. Biblioteka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie otrzymała w darze bardzo interesujący film na DVD, przybliżający postać i działalność Klary Ludwiki Szczęsnej. Była ona pierwszą przełożoną i matką generalną tego zgromadzenia. Ludwika Szczęsna urodziła się 18 lipca 1863 roku w Cieszkach w diecezji płockiej. Gdy miała 12 lat, zmarła jej matka, a ojciec ożenił się powtórnie – z osiemnastoletnią dziewczyną, już cztery miesiące po śmierci pierwszej żony. Gdy Ludwika miała 17 lat, ojciec wraz z macochą postanowili wydać ją za mąż wbrew jej woli, uciekła więc z domu, pragnąc swoje życie poświęcić Bogu. W roku 1886 rozpoczęła nowicjat w Zgromadzeniu Sług Jezusa. Zgromadzenie to nie było zatwierdzone przez władze kościelne, była to wspólnota tercjarska, zorganizowana na sposób życia zakonnego. Zgromadzenie Służebnic Najświętszego Serca Pana Jezusa zostało założone 15 września 1894 roku. Ludwika wstąpiła do niego, przybierając imię zakonne Klara; biskup Józef Sebastian Pelczar mianował ją przełożoną tego zgromadzenia. Klara Ludwika pracowała wcześniej w Krakowie w przytulisku dla służących przy ulicy Mikołajskiej 11. Zmarła w wieku 53 lat. Pełna miłości do Boga, wierna złożonym ślubom zakonnym i regule, gorliwie wypełniała swoje obowiązki. Jej beatyfikacja miała miejsce w Sanktuarium Jana Pawła II w Krakowie 27 września 2015 roku. Klara Ludwika pisała, że:

Świętość najwyższa to Bóg,
Świętość człowieka jest w miarę
jego zjednoczenia z Bogiem:
to zgodność z jego wolą, gdyż ta tylko jest
prawdziwa miłość,
zatem i prawdziwa świętość.

(Renata Dulian)

Gloria Dei per musicam pronuntiare, red. Stanisław Garnczarski, Janusz Królikowski, Tarnów 2017

W dniach 6–7 października 2015 roku Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II zorganizował konferencję poświęconą muzyce sakralnej *Gloriam Dei per musicam pronuntiare*. W homilii wygłoszonej podczas Eucharystii biskup Andrzej Jeż nazwał muzykę sakralną skarbem nieocenionej wartości, który należy strzec, poznawać i wzbogacać. Zwrócił uwagę na potrzebę przestrzegania przepisów liturgicznych, także w kwestii muzyki i śpiewu, ponieważ wprowadzają w liturgii harmonię i chronią przed chaosem. Świat przestrzeni liturgii stanowi o jedności Kościoła powszechnego, wzmacnia więź między wiernymi. Wierność tym zasadom wymaga pokory, by wznieść się ponad własny punkt widzenia czy upodobanie. Publikacja zawiera referaty wygłoszone podczas tej konferencji. Biskup Carlos Moreira Azevedo z Papieskiej Rady ds. Kultury podjął temat aktualnych oczekiwań i wyzwań dotyczących muzyki w Kościele. W czasie konferencji podejmowano takie tematy, jak: muzyka liturgiczna w obliczu postmodernizmu, teologiczne wymiary piękna muzyki liturgicznej, miejsce muzyki w liturgii, źródła polskich pieśni adwentowych, kulturotwórcza rola muzyki w liturgii, inspiracje muzyczne w teologii Hansa Ursa von Balthasara. Zwieńczeniem sympozjum był koncert *Modlitwa o pokój* w katedrze tarnowskiej, podczas którego wykonano dzieło Josepha Haydna *Missa in tempore belii* – *Msza na czas wojny*, będące wołaniem do Boga o pokój, jakże aktualnym w naszych czasach. (Renata Dulian)

